

Imaqarniliaq

Aallartitat ataatsimiinnerannit

12. - 13. maaji 2004

Imai

- **Peqataasut**
- **Oqaluuser. imm. 1:** Tikilluaqqusineq
- **Oqaluuser. imm. 2:** Aqutsisussamik qinersineq
- **Oqaluuser. imm. 3:** Oqaluuserisassat akuersissutigineqarnerat
- **Oqaluuser. imm. 4:** Siulittaasup nalunaarutaa
- **Oqaluuser. imm. 5:** Kattuffiup naatsorsuutai 2003
- **Oqaluuser. imm. 6:** Kattuffiup 2005-mut missingersuusaa, 2005-imi ilaasortaanermut aki-liutip angissusilernissaa ilanngullugu
- **Oqaluuser. imm. 7: Siulersuisut siunnersuutaat**
 - a) Siulersuisut malittarisassani §6 imm. 2-mut, imm. 10 aamma imm.11, §9, nutaaq §12-imut allannguutissatut siunnersuutaat
 - b) Jens Napātûp siulersuisunit sulinngiffeqarniarluni qinnuteqaataa
 - c) Jens Napātûp sinniisissaanik qinersineq imaluunniit siulersuisunut ilaasortassamik nutaamik sinniisussaani illu qinersineq
- **Oqaluuser. imm. 8: Akileraartarnek assigiimmillu akeqartitsinerup atorunnaarsinniar-neqarnera**
 - a) Nanortallip Kommuniata ingerlatseqatigiiffiit aatsitassalerisut akileraarutaat pillugit siunnersuutaa
 - b) Akileraartarnermi malittarisassat nutaat kingunerisassaallu (Nuup Kommunia)
 - c) Naalakkersuisut inummut ilanngaammut allannguutissatut, ataatsimoortumik kom-munit akileraarutaata qaffannissaanut aammalu assigiimmik akeqartitsinerup ato-runnaarsitsinissamik siunnersuutaat (Nalakkersuisoq Josef Motzfeldt)
- **Oqaluuser. imm. 9: Inuutissarsiornek**
 - a) Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaannik siaruaanissaq (Nanortallip Kommunia)
 - b) Qaqortup Kommuniani inuutissarsiornermut siuarsaaniarnermut pilersaarusiorto-qarnissaa aningaasaateqarfiliortoqarnissaalu (Qaqortup Kommunia)
 - c) Takornariaqarnermi ingerlatsiviup Greenland Tourismip Sulisa A/S-illu qitiusumit aqunneqarnerisa nunap immikkoortuinut nuunneqarnissaanik siunnersuut (Narsap Kommunia)
 - d) Kalaallit Nunaanni aningaasarsiornikkut inuussutissarsiornikkullu siuarsaaniarnek (Ittoqqortoormiit Kommuniat)
- **Oqaluuser. imm. 10:** Ukiup Kommunia
- **Oqaluuser. imm. 11:** Tamalaat

Peqataasut

* aallartitaq taasisinnaasoq

Nanortalik:

Nikolaj Ludvigsen* Borgmesteri

Qaqortoq:

Tommy Marø* Borgmesteri
Lars Lundblad Kombest.-imut ilaasortaq
Simon Simonsen Kombest.-imut ilaasortaq
Lisbeth S. Pedersen Kombest.-imut ilaasortaq

Narsaq:

Jørgen Lund* Borgmesteri

Paamiut:

Ole J. Petersen* Kombest.-imut ilaasortaq

Nuuk:

Agnethe Davidsen* borgm./ Siul.ilaas. KANUKOKA
Carl Chr. Olsen* kombest.-imut ilaasortaq
Rigmor Th. Høegh* kombest.-imut ilaasortaq
Ane E. Mathæussen* kombest.-imut ilaasortaq
Erik H. K. Heilmann kombest.-imut ilaasortaq
Morten Kahlke økonomichef

Maniitsoq:

Siverth K. Heilmann* borgmesteri
Søren Lyberth kombest.-imut ilaasortaq

Sisimiut:

Kristian Lennert* kombest.-imut ilaasortaq
Richard Absalonsen* kombest.-imut ilaasortaq
Hermann Berthelsen borgmesteri
Emilie Olsen kombest.-imut ilaasortaq
Ânise S. Johansen kombest.-imut ilaasortaq
Marius Olsen kombest.-imut ilaasortaq

Kangaatsiaq:

Villy Olsvig* kombest.-imut ilaasortaq
Jens Inûsugtoq* siul.ilaas. KANUKOKA

Aasiaat:

Arne Rafaelsen* kombest.-imut ilaasortaq
Knud Sørensen borgmesteri
Ane Hansen kombest.-imut ilaasortaq
Enok Sandgreen* siul.ilaas. KANUKOKA

Qasigianniguit:

Daniel Petersen* borgmesteri
Emil Zeeb kombest.-imut ilaasortaq

Iilissat:

Jeremias Jensen* kombest.-imut ilaasortaq
Anton Frederiksen borgmesteri
Palle Jerimiassen kombest.-imut ilaasortaq

Qeqertarsuaq:

Lars Karl Jensen* borgmesteri
Jens Mølgaard kombest.-imut ilaasortaq

Uummannaq:

Uvdloriaq Løvstrøm* kombest.-imut ilaasortaq
Jakob Petersen Borgmesteri
Jens Lars Fleischer* siulittaas. KANUKOKA

Upernavik:

Godmand Jensen* kombest.-imut ilaasortaq
Jens Immanuelson borgmesteri
Vilhem Kristiansen kombest.-imut ilaasortaq

Ammassalik:

Anders Andreassen* kombest.-imut ilaasortaq
Vittus Mikaelson borgmesteri
Daniel G. Pivat kombest.-imut ilaasortaq

Ittoqqortoormiit:

Andreas Sanimuinnaq* kombest.-imut ilaasortaq
Jørgen Danielsen borgmesteri

Nunatsinnit qaaqqusat:

Naalakkersuisut:

Josef Motzfeldt, naalakkersuisunut ilaasortaq
Augusta Salling, Inatsisartunut ilaasortaq
Elly Hauge Pedersen, naalakkersuisup allattaa
Jens Napâtôq, naalakkersuisunut ilaasortaq
Ulrik Josefsen, naalakkersuisup allattaa

KANUNUPE:

Jens M. Lyberth, siulittaasup tullia

Tusagassiortut:

Frederik Lund, Qanorooq
Miki Hammeken, Qanorooq (teknikeri)
Inooraq Olsen, KNR
Lars Møller Petersen, KNR

Danmarkimit qaaqqusat:

Kommunernes Landsforening:

Flemming Knudsen, rådmand
Jens Bjørn Christiansen, allaffiup pisortaa

Kommunernes Forsikring:

Kaare G. Graversen, siulitt./borgmesterip sinn.1, Nørre Snede
Benny Nielsen, kundechef
Henrik Klitmøller Rasmussen, pisortaq

Kommunernes Revision:

Peter Mehlbye, pisortaaneq
Michael Rasmussen, pisortaq

MOKANA:

Elin Møller, siul.ilaas./ Nibe Kommune
Kristian Schnoor, siul.ilaas./ Fjerritslev Kommune
Jørgen Eriksen, siul.ilaas./ Sejlflod Kommune

Peqataasussat allat:

Kommunaldirektør Frank H. Jørgensen
Pisortaaneq Kim Hvistendahl
Kommunaldirektør Jørgen Vetterlain
Kommunaldirektør Niels Rask Andersen
Kommunaldirektør Elli Glasdam
Kommunaldirektør Hans Peder B. Christensen
Kommunaldirektør Henrik Rafn
Kommunaldirektør Ove Berthelsen
Kommunaldirektør Jens Oluf Lundgreen
Kommunaldirektør Juliane Sørensen
Kommunaldirektør Peter Thomsen
Kommunaldirektør Lars Jørgen Kleist
Kommunaldirektør Carsten Benner

Nanortalik
Nuuk
Maniitsoq
Sisimiut
Kangaatsiaq
Aasiaat
Ilulissat
Qeqertarsuaq
Uummannaq
Upernavik
Ammassalik
Ittoqqortoormiit
Narsaq

KANUKOKAp allattoqarfianit:

Martha Labansen, pisortaq
Lars Olsen, seniorkonsulenti
Peter S. Olsen, seniorkonsulenti
Anders Blaabjerg, seniorkonsulenti
Svend Møller, konsulenti
Stella E. Møller, allatsi

KIT A/S:

Karsten Høy, siul.ilaas.
Tom Bøgeskov, siul.ilaas.
Ole Kielmann Hansen, pisortaq

Nutserisoq: Sofie Andersen

Aaqqissuusaanermut Isumalioqatigiissitat:

Nukaraq Eugenius
Peter Beck
Leif Scharling
Jens K. Lyberth

Inissiaatileqatigiiffik INI A/S:

Mogens Hansen, alaffimmi pisortaaneq

Oqaluuserisass. imm. 1: Tikilluaqqusineq

Siulittaasoq **Jens Lars Fleischer** tikilluaqqusivoq, oqaatigalugu aallartitat ataatsimiinnerat manna qinigaaffimmi matumani kingulliusoq. Naammassisaqarfiulluartumillu ataatsimiinnissaq kissaatigaa.

Borgmesteri **Hermann Berthelsen**, Sisimiut, Kalaallit Nunaanni nunaqarfiit nutaanersaannut tiki-lluaqqusivoq. Kangerlussuup oqaluttuarisaanera nutaanerusoq eqqartullatsiarpa. 1. januaari 2002-miit Kangerlussuaq nunaqarfittut Sisimiut Kommuniannut ataqqilersimavoq, tassa 1970 tikillugu Sisimiut Kommuniannut atasimagaluarami kommunalbestyrelsimut ilaasortaataitaqarluni. Maannalu nunaqarfiunerarpaa ineriartornissaminut periarfissaqarluartoq nunamut tamarmut iluaqutaasinnaasumik.

Kangerlussuarmiut meerartaat erinarsorlutik blokfløjtemillu qarlorarlutik ataatsimiinnermik ammaannersiorniarlutik piareersimasut borgmesterip ilisaritippai.

Aningaasaqarnermut nunanullu allanut naalakkersuisup **Josef Motzfeldt**ip naalakkersuisut siulittaasuat sinnerlugu ajuusaarutiginerarpaa taassuma peqataasinnaanginnera, imaattunillu saqqummius-saqarpoq:

Akileraarutitigut allangortiterinissamik siunnersuutit pensionisiallit, ilinniagaqartut, akissarsi-atigut isertitakinnerit piniartukkormiullu akileraarutitigut oqilisaaffigissavaat. Pingaartumik pensionisiallit akileraarutit ilanngaatigereerlugit aningaasat atugassaat amerlissapput, tamannalu soorunami pensionisiallit inuttut tapiinit sipaaruteqartoqarnissaanut tunngavissiissanngilaq. Taamaattumik naalakkersuisut naatsorsuutigilluinnarpaat kommunit siunissami inuttut tapinit maannamutut akilii-sassasut, taamaalilluni akileraarutitigut oqilisaaneq akileraarutit ilanngaatigereerlugit pensionisiallit aningaasanut atorsinnaasaannut sunniuteqassalluni.

2003-mi ukiakkut Inatsisartut **Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitat isumaliutissiis-suutaat** tusaatissatut tiguaat. Namminersulernissamut sukumiisumik piareersassagaanni pisariaqarpoq innuttaasut oqalliseqqaarnissaat. Kommunit oqartussaasunut aalajangiisartunut ilaapput Nunatta nammineq aningaasarsiorluni aqunneqalernissaanut pingaaruteqarluinnarlutik inissisimasut. Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitat kaammattuutigaat **pisortat innuttaasunik sullissivii** allangortiteriffigineqassasut. Allangortiterinikkut ilaatigut piginnaatitaaffiit akisussaaffiillu nunap immikkoortuinut siammarneqarnerat qulakkeerneqassaaq.

Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaanissaaq kommunini sulinerup aqqissuussaanerata nutarteriffigineqarnissaa tikkuartorneqarpoq.

Tassami Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitat kaammattuutigaat nunap immikkoortuini **kommunit kattussuunnissaat** sulissutigineqassasoq. Ilaatigut kommunit mikinerusut kommuninik anginerusunik suleqatiginninniarlutik isumaqatigiissuteqartarsinnaapput. Pingaaruteqarpoq sulissu-tigineqartussat ilaat kommuninit namminernit sulissutigineqartassappata.

Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitatulli pingaartilluinnarpara nammineerluni aningaasar-siorsinnaanerup ineriartortinneqarnera pillugu tunngavissat pisortat sullissiviisa qanoq ilillugit ineri-artorteqqinneqarnissaannut ataatsimoorluni anguniagaasariaqarmata. Tamakku tamatsinnut piuma-

saqaatitarpassuaqarput kingunerissallugulumi tamatta naalakkersuisuni, Inatsisartuni kommunalbestyrelsini ataasiakkaani tamani aamma nunaqarfinni aqutsisuni ataasiakkaani tamani nammineerluta aningaasarsiuulernissatta ineriartortinneqarneranut akisussaaqataanerput.

Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitat isumaliutissiissutaata kingunerisaanik taamatullu kommunit suliassamik nutaanik periaaseqarlutik aqqissugaallutillu naammassisarnissaannik kisaatigisaannut uiggiullugu naalakkersuisut KANUKOKA suleqatigalugu 2003-mi decembarimi **Aaqqissuussaannermut Isumalioqatigiissitaliaq** pilersippaat.

Aaqqissuussaannermut Isumaqaatigiissitaliaq Hans Egedep Illuani qaammatit sisamat matuma sior-natigut saqqummiunneqarpoq. Ulloq 22. januaari 2004-mi saqqummiussininni erseqqissarpara naalakkersuisut naatsorsuutigigaat Aaqqissuussaannermut Isumaqaatigiissitaliaq allatut periaaseqarluni suliassat naammassineqartarnissaat siuarsarniarlugu nukini tamaasa atussagai taamalu **Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu akornanni nammagassat suliassallu agguarneqarsimanagerannut** allatut siunnersuuteqassasoq. Taamatuttaaq naalakkersuisut naatsorsuutigigaat Aaqqissuussaannermut Isumaqaatigiissitaliaq ilaasortai siunnerfeqarlutik, isumassarsiullaqqillutik piomassuseqarlutillu periaatsinut nutaarluinnarnut pisortat siunissamat suliassaminnik naammassinnittarnissaannut tunngavilersugaalluurtunik siunnersuuteqartassasut.

KANUKOKAp siulittaasuata uangalumi nammineq taamanikkut pingaartillugu erseqqissarparput suliassat naammassineqartassasut KANUKOKA, kommunit ataasiakkaat innuttaasullumi ataasiakkaat qanittumik suleqatigalugit.

Kommunit innuttaasunut sullissinerat pitsaasusariaqarpoq. Tamanna pingaaruteqarluinnarpoq kommunit aaqqissuussaannerat allanngortittussanngorutsigu. Pitsaasumik sukkasuumillu kommunit sullissisinnaassappata sulisut pikkorissusariaqarput ulluinnarni suliassaminnik suliassaminnillu pisariunerusunik naammassinnissinnaallutik. Tassunga tunngatillugu kommunini sulisut suliaminut tunngatillugu pitsaasunik atugassaqaqarnissaat pingaaruteqarpoq. Sulisut pikkorissarsinnaanasappata taakku suliamik assinginik suliallit akornanniittariaqarput. Sulianut aalajangersimasunut tunngatillugu avatangiisit aammattaaq sulisut pikkorissut sulisussarsiarisarnissaannut pingaaruteqarput.

Innuttaasut inatsisitigut illersugaanerat inuiaqatigiinni atugarissaarluta inuuffigisatsinni toqqamaviit ilagaat. Inatsisitigut illersugaaneq isumaqarpoq innuttaasut naammaginartumik piffissaliilluni sullinneqarnissaannut inatsisillu malillugit eqqortumik aalajangiivigineqartarnissaat.

Kommunit killeqarfii akimorlugit kommunit kattussuunnerisigut suleqatigiilernerisigullu **sulisut misilittakkaminnik paarlaateqatigiittalernissaat ilisimasaminnillu immersoqatigiittalernissaat** periarfissaalissapput. Taamaaliornikkullu kommunini allaffissornikkut assigiiaarnerusumik sullisisoqarsinnaalissaaq, taamaasilluta nunaqarfimmiuugalarutta illoqarfimmiuugalaruttaluunniit tamatta inatsisinut tunngatillugu assigiimmik atugassaqaqartitaanissarput angujumallugu.

Kommunit kattussuunnerisigut kommunillu suleqatigiilernerisigut inatsisitigut illersugaaneq isumannaanerulersinnaavoq inatsisillu malillugit naligiissitaaneq annertunerulissalluni. Eqqarsaatit tamakku kommunit suleqatigiilernissaannik kommunillu kattussuunnissaannik oqallinnermi ilaasariaqarput.

Teknologii atorlugu paasissutissiisarnep iluaqutigineqarnera kommunit aaqqissugaanissaat pillugu oqallinnissami pingaarnertut oqallisaajumaarpoq. Ullumikkut ukiut 20-t matuma siornagumut naleqqiullugu suliaassat allatorluinnaq suliarineqarsinnaapput, kommunillu innuttaasunut isornartor-siutissalinnut eqqortumik sukkasuumillu akissuteqarsinnaanissaminnut periarfissaqarput.

Teknologii atorlugu paasissutissiisarnep ineriartornera pingaartumik ukiuni kingullerni sukksatip-poq taamatullu ineriartorneq ingerlaqqissaaq. Taamaammat akornutissaqanngilaq suliaassat ilarpas-suisa qitiusumit, nunap immikkoortuanit allatigullu najukkamit suliarineqartarnissaannut. Teknolo-gii atorlugu paasissutissiisalernikkut ajornarunnaarpoq kommunini suliaassat sukkasuumik sulisunit kommunip allaffianut ungasissumiikkaluartunit nunaqarfimmiluunniit allaffimmiit naammassine-qartarnissaannut.

Naalackersuisut aalajangiisarnermi piginnaatitaaffiit qanittumiinnissaannik siammarneqarnissaan-nillu isuma kommunit siunissami aaqqissugaanissaannut tunngatillugu pingaaruteqarluinnartutut isigaat. Kissaatigaarput suliaassat innuttaasut tikillugit suliarineqartarnissaat, tamanna inatsisileriner-mut aningaasaqarnermullu tunngatillugu iluaqutaassagaangat.

Qanittumiinnissaq najukkanilu oqartussaaqataaneq inuit qinigaasa qinersisartullu akornanni at-taveqarnermut tunngavoq. Kommunit kattussuuppata kommunini naalackersuinermik suliallit taa-malu qinikkat qinersisartullu akornanni inuttut attaveqatigiittarnerit annikillissapput. Kommunit suleqatigiiaalerpata aalajangiisarnep suleqatigiiffinnut nutaanut nussorneqassapput taamaalippat aalajangiinerit paasiuminaannerulersinnaallutik.

Kommunit ikinnerusut qanittumiinnissarlu tapertariissinneqarsinnaapput kommunit ”sullissivinnik allaffiup avataaniittumik” inerisaanerisigut, tamakkunani innuttaasut sukkasuumik eqqortumillu sullissinneqarsinnaammata. Nunaqarfimmiut nunaqarfiup allaffiani sukkasuumik akineqarsinnaalis-sapput tassami nunaqarfinni sulisut kommunip allaffiani paasissutissiisarfinnut attavilerneqarsin-naammata kommunillu allaffiani toqqaannartumik sulianik ingerlatsisunut saaffiginnissinnaalerlutik apeqqutinik namminneq akisinnaanngisaminnik sukkasuumik akissuteqarfigineqartarlutik. Suliassa-nik nunap immikkoortuinut nuussuineq siammaanerluunniit aammattaaq taamaalilluni nunaqarfim-miut sullinneqarnerannik nukittorsaaqataasinnaavoq.

Innuttaasumut qanimut attaveqartarnek tassaannaanngilaq naalackersuinermik suliaqartunut qanittu-miinneq. Taakkunungami pingaaruteqarportaaq pisortat sullissinerata ajornaatsuunissaa pitsaasuu-nissaalu. Kommunip allaffianit nunaqarfimmilu allaffimmit pappialanik aallersinnaasariaqarput, ammasarfiit oqarasuaatillut atorlugit saaffiginniffissat atussaasariaqarput, suliat namminermut tun-ngasut sukkasuumik suliarineqarsinnaasariaqarput akissutisarisallu inatsisinut naapertuuttuusaria-qarlutik.

Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu iluarsaaqqinnissat oqallisigigaangatsigit maan-nakkut **aningaasaqarnermi pissutsit aallaavigisassavavut**, aningaasaqarniarnitsinnimi unikaallak-kiartoratta. Raajat akiisa appasinneri Namminersornerullutik Oqartussat kommunilluunniit ilorraa-nut aallartissinnaanngilaat pisortallu ataatsimut isertittagaasa ikiliartornerat malillugu sulisariaqar-pugut. Tamanna isumaqarpoq uagut pisortani maannamornit sakkortunerusumik tullerriaarisariaqar-tugut.

Naalackersuisut pingaarnertutaat tassaapput **ilinniartitaanerit qaffassarneqassasut namminer-sortullu suliffeqarfiutaasa nutaat tunngavissaat pitsanngorsarneqassasut**, taamaaliornitsigut

aningaasaqarnitsinni nammineernerulersinnaaniassagatta. Peqatigitillugu pisortat tunngaviusumik akiliutigisartagaat tassa ilinniartitaanermut, isumaginninnermut peqqissaanermullu annertunerusutigut allannngortinnagit qaffasissuseqartinneqassapput, sipaaruteqarfiusussat tassaassapput pisortat allaffissornerat, qangaaniilli inuussutissarsiutigineqartunut tapiissutaasartut aamma angallannermut tapiissutit allallu attaveqarnermut inuiaqatigiillu atortulersugaanerannut akiliutaasartut.

Imatut paasillugu uagut ukiuni tulliuuttuni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu pisortat allaffissornerat annikillisissagipput. Toqqarlugu sipaaruteqarfiusinnaasutut assersuutigilara akileraarutinik naligiissaarisarneq, tassanimi allaffissornermut sipaaruteqarsinnaagatta pisariinnerusumillu akileraarutinik naligiissaarisinnaalluta taamatut suliaasat immikkoortunut ikinnerusunut katersorut-sigit.

Allaffissornerinnakkut nunarput pisuunerulernavigangilaq nammineernerulernaviaranilu. Taa-maammat isertuarata oqallisigisariaqarparput pisortat ingerlatsiviini assigiinngitsuni sorlerna sipaa-ruteqartoqarsinnaanersoq. Allaffissornermi sipaarneqartut taarsiullugu atugarissaanerulersitsiniar-luni aningaasartuutitut atorineqarsinnaapput, assersuutigalugu ilinniartitaanerit pitsaanerulersinne-qarnerannut, peqqissaanermi inunnillu isumaginninnermi pitsanngorsaanernut kiisalu suliaasaqar-fippassuarni allani pitsanngorsaanissamik pisariaqartitsisuni. Kommunit arlaannik pitsaaneruserumik akikinnerusumillu iliuseqarsinnaappata uagut naalakkersuinerumik suliaqartugut taamaaliornissa-mut periarfissiisariaqarpugut

Angallannermuttaaq tunngasuni 2004-mut aningaasanut inatsimmi ukiuni tulliuuttuni annertuunik si-paaruteqarnissarput naatsorsuutigaarput, tamannalu nunatsinni timmisartuussinnermi imaatigullu an-gallassinermi allannngortitsinernik kinguneqartussanngusaaq. Angallannermut tunngasuni annertuu-nik sipaaruteqartoqassappat allaqquttussaaqunnaassaaq timmisartut suluusallit, qulimiguullit umiar-suillu taamalu pingaartumik angallassinermi pisortat annertuunik tapiissuteqarfisigaanni angallas-sinerit taamaallaat ikilisillugit.

Qqaluuserisass. imm. 2: Ataatsimiinnermik aqutsisussamik qinersineq

Siulittaasup siunnersuutigaa Qaqortumi borgmesterip tullia siulleq **Simon Simonsen** (matuma kin-gorna aqutsisumik taaneqartartussaq) ataatsimiinnermi aqutsisuussasoq, tamannalu ersaartaannikkut akuerineqarpoq.

Aqutsisup oqaatigaa ataatsimiigiaqqusineq ataatsimiinnermilu atortussanik agguaaneq pissusissaq eqqorlugu ingerlanneqarsimasut. Taasisinnaallutik ataatsimeeqataasut siulersuisunut ilaasortat na-juuttut sisamaapput, tassa Enok Sandgreen, Jens Inûsugtoq, Agnethe Davidsen aamma Jens Lars Fleischer. Kommuninit aallartitat taasisinnaasut uku najuuttut aqutsisup oqaatigai:

Nikolaj Ludvigsen, Nanortalik
Tommy Marø, Qaqortoq
Jørgen Lund, Narsaq
Ole J. Petersen, Paamiut
Rigmor Th. Høegh, Nuuk
Carl Christian Olsen, Nuuk
Ane Egede Mathæussen, Nuuk (Myrna Lyngemut sinniisutut)
Siverth K. Heilmann, Maniitsoq

Kristian Lennert, Sisimiut
Richard Absalonsen, Sisimiut
Villy Olsvig, Kangaatsiaq
Arne Rafaelsen, Aasiaat
Daniel Petersen, Qasigiannugit
Jeremias Jensen, Ilulissat
Lars Karl Jensen, Qeqertarsuaq
Uvdloriaq Løvstrøm, Uummannaq
Anders Andreassen, Ammassalik
Andreas Sanimuinaq, Ittoqqortoormiit
Godmand Jensen, Upernavik (Vitalius Løvstrømunut sinniisutut)

Oqaluuserisass. imm. 3: Oqaluuserisassat akuerineqarnerat

Tommy Marø kissaateqarpoq innarluutilinnik sullissinermi misiligutaasumik aqqissuussineq Qaqortup Kommunanit oqaluuserisassanngortinneqarsimasoq allaffeqarfikkoortumilli akissuteqarfigineqarsimasoq oqaluuserineqassasoq. Tassami inatsimmik allannguisoqarsimanngikkaluartooq pisor-taqarfik ingerlatseriaatsiminik allanngortitsisimavoq aningaasaqarnikkut kommunit oqimaatsumik.

Siulittaasoq oqarpoq suliaq tamanna maanna naalakkersuisunik oqaloqatiginnissutigineqartoq aaq-qiiisoqarnissaalu sorsuutigineqartoq, qanorlu pisoqarnissaa qanittukut paasinarsissagunartoq. Qanoq pisoqarneranik kommunit malinnaatinnegassapput.

Tommy Marø-p tamanna tusaatissatut tigorussuppa.

Siverth K. Heilmann ussarnartorsiornerarpoq Tommy Marøp oqaluuserisassanngortitsiniarnerani tapersissallugu. Suliarli piaartumik aaqiivigineqartariaqarpoq.

Oqaluuserisassat nappaanikkut tamanit akuerineqarput.

Oqaluuserisass. imm. 4: Siulittaasup nalunaarutaa

Allakkatigut nalunaarut nassiunneqareersimasoq innersuussutigalugu **siulittaasoq** ilassutaasunik oqaaseqarpoq imaattunik:

Siullermik eqqaalaarusuppara **Namminersornerulernermit ukiut 25-nngornerat** ukioq manna malunnartinniaratsigu. Ukiut taakkua ingerlaneranni nunatsinni pingaarutilinnik pisorpassuaqarpoq. Neriuppunga kommunit innuttaasunik nalliuttorsiornermi akuutitsilluarniarumaartut. Mannalu iluat-sillugu naalakkersuisut kommunit ataasiakkaanut aningaasatigut tapiissuteqarsimanerat qujassu-tigerusuppara, taamaalilluni akunnaatsuliineq tamanna naleqquttumik malunnartinniarnegarsinnaa-niassamat qulequtaralugu "Tamatta akuusa".

Kingullermik aallartitat ataatsimiinnerisa kingornatigut pilersinneqarsimapput **Aaqqissuussa-nermut Isumalioqatigiissitat**. Isumalioqatigiissitat taakkua kommunit Namminersornerullutillu Oqar-tussat nammagassanik suliaassanillu agguaaqatigiinnerat nalilersoqqissavaat.

Isumalioqatigiissitat katitigaanerata kommunit KANUKOKA-lu periarfissippai suliap qanoq ittu-mik inerneqarnissaanut sunniuteqarnissaanut. Tassami siulersuisut ukiarmi borgmesterinit pisin-naatinneqarput aqqissuussinerup maannakkut atuuttup pimoorullugu nalilersoqqinneqalernissaa-nut. Tamatumunnga tunngatillugu siulersuisut pingaartippaat nalilersueqqinnerup tamatuma kingu-nerisaanik kommunit naalakkersuinikkut sunniuteqarsinnaatitaanerulernissaat.

Siulersuisuni isumaqarpugut qitiusumik aqutsivallaarneq demokratiimut peqqinnanngitsuusoq. Nu-natta namminersornerulernissaa kissaatigisimavarput angusimallugulumi nammineq nunagisatsinni ineriartorneq iluamik sunniuteqarfigilerniassagatsigu. Isumaqarpungalu piffissap takutissimagaa eq-qortumik aalajangersimanerput. Taavalu pissusissamisuusaaq naalakkersuinikkut sunniuteqarsin-naanerup nunap immikkoortuinut, tassa kommuninut, siammarneqarneruneratigut namminersorne-rulerneq tamanna nukittorsassallugu.

Neriutigaara isumalioqatigiissitat siunnersuorsinnaajumaartut siunissami ataatsimooqatigiif-fissani nutaani kommunit namminneerlutik ineriartornermut sunniuteqarnissaanut periarfissaqaler-sitsisussanik. Allaffissorneruaq inuiaqatigiinnut oqimaalliartuinnartoq isumalioqatigiissitat suliata kingunerisaanik millisinneqarsinnaasariaqarpoq. Isumaqarpungami qarasaasiatigut attaveqaaqatigiin-nermut periarfissat nutaat atorluarnerisigut innuttaasunik sullissineq pitsaanerulersineqarsinaasoq aningaasaliissutit ilanngikkaluarlugit. Takorloorparput siunissami kommunit maannamut innuttaa-sunik kiffartuussinermi suliassareriikkamik saniatigut inuutissarsiornermut, pilersuinermut, angal-lassinermut nukissiornermullu sunniuteqalissasut.

Kissaatiginarpoq Namminersornerullutik Oqartussat siunissami pisortaqarfittut suliassaanerusunik sammisaqalissasut kommunillu ineriartornermik aqutsinissaanut kiffaanngissuseqarnerulersinne-qarlutik. Isumalioqatigiissitat suliartik pillugu unnugu paasissutissiinissaat qilanaarutigaa, taa-maalillutik maani ataatsimeeqataasut aamma siunnersuinissaminnut isummaminnillu saqqummius-sinissaminnut periarfissaqarniassammata.

Qarasaasiatigut attaveqaaqatigiinnermut tunngasut isumalioqatigissitat taakkua sammisassaanut pingaaruteqartunut ilaammata siulersuisut aalajangersimapput **IT pillugu aqutsisoqatigiit** siorna maani Kangerlussuarmi ataatsimiinnermi pilersinneqartut atorunnaassasut. Taamaalillutik kommu-nit ataasiakkaat namminneq IT-ip tungaatigut sullissisutik suleqatigalugit qulakkeerniassavaat sys-temip maannakkut atugarisamik ajunngitsumik ingerlasinnaanissaa.

Naalakkersuisut Inatsisartut upernaq manna ataatsimiinnerannut saqqummiussipput 2004-mut tunngatillugu **politikki aningaasaqarnerlu pillugu nalunaarummik**. Aningaasaqarnerup tungaa-tigut naalakkersuisut sulissutigissamaagaat nalunaarummi tassani eqqartorneqarput.

Naalakkersuisut ilaatigut pilersaaruteqarput inuutissarsiornerup tungaatigut ataatsimoortumik suli-niuteqarnissaminnik aammalu ilinniartitaanerup tungaatigut nukittorsaanissaminnik. Suliniutissat tamakku nalinginnaasumik tapersorsorneqanngitsoornaviangillat.

Naalakkersuisulli siunnersuutaanni maannamut annerusumik assortuussutigeqqajaaneqartut tas-saapput **akileraartarnermi ilanngaatinik kommuninullu ataatsimoortumik akileraarutinik** qaf-faaniarneq - minnerunngitsumillu innaallagissap, erngup kiassarnerullu **assigiimmik akeqartinne-qarnerisa** allanngortinneqarnialersaernerat.

Akileraartarnermut tunngatillugu allannguutissatut siunnersuutit Inatsisartut upernaaq manna ataatsimiinneranni oqaluuserineqareerput, tassa akileraartarnermi ilanngaait allannguutissaat inatsisit malillugit upernaakkut ataatsimiinnermi aalajangersarneqartartussaataammata.

Naalackersuisut siunnersuuteqarnerminnut atatillugu paasititsipput ilanngaatinik qaffaanerup kingunerisaanik kommunit annaasaqassagunik taarsiiffigineqarsinnassasut. Taamaattumillu KANUKOKA aalajangersimavoq akileraarutininik aaqqissuussinerup allanngortinneqarnissaanik siunnersuut tamanna akerlilerniarnagu.

Assigiimmik akeqartitsinerup tunngatillugu siunnersuut tupigisassaangitsumik aalassaatigineqarpoq. Aaqqissuussinerup tamanna nammaqatigiinnermik imaqarpoq - aammalumi siorna Ilulisani KANUKOKA-mut aallartitat ataatsimiinneranni siulittaasutut nalunaarutinnik saqqummiussigama nammaqatigiinneq taannarivara, tassa taamani naligiissaarisarnermik aaqqissuussinerit sammigatsigit, taamanilu kommuninut kajumissaarutigaa "nammaqatigiinnerup attanneqarnissaa ineriartortinneqarnissaalu peqataasut ataasiakkaat nammineersinnaassusiat, immikkoorutaat tunuliaqutaallu ataqqillugit."

Kisiannili assigiimmik akeqartitsinerup allanngortinneqarnissaanik pilersaarutit oqallisissiaannagallarput. Naalackersuisullu sulit erseqqissumik siunnersuuteqanngillat inoqtigiiit akinik qaffaanerit eqqorneqartussat qanoq taarsiiffigineqarsinnaanersut - aammalu sulit erseqqissumik siunnersuuteqaratik ikaarsaariarnermi qanoq aaqqissuussisoqarsinnaanersuq.

Paasivarput assigiimmik akeqartitsinerup allanngortinneqarniarneratigut atuisut suliffeqarfiillu atuinermik qanoq inuiaqatigiinnut aningaasartuutaasarneranik sianiginninnerulernissaannut kajumissaannasut siunertaasut, taamaaliornikkullu inuiaqatigiit innaallagissamut, imermut kiassarnermullu aningaasartuutaat ikilisinneqassasut. Assigiimmik akeqartitsinerup allanngortinneqarneratigut illoqarfanni nunaqarfanni arlalinni akit qaffassapput. Illua'tungaagullu ilimagineqarpoq illoqarfanni annerusuni ineriartornermik nunamut tamarmut iluaqutaasussamik aallartitsisoqarumaartoq.

Siulersuisut naalackersuisut pilersaarutaannut isumaat unaavoq assigiimmik akeqartitsinerup qanorluunniit allanngortinneqarnissaa itigarteriissanngikkipput. Itigartitseriiginnarnata naalackersuisut oqaloqatigisariaqarpavut qanoq iluamik oqimaqatigiissitsisinnaanersugut, illua'tungaagut nunatta isorliunerusortaani innuttaasut eqqarsaatigalugit illua'tungaagullu nunatta aningaasarsiornikkut ineriartorfissaqarnissaa eqqarsaatigalugu - taamaalilluni nammaqatigiinneq atuuttuarsinnaaniasammatt allatut iluseqalerualuni.

Ulloq manna kingusinnerusukkut aallartitat periarfissaqarumaarput naalackersuisut tamakku pillugit qanoq saqqummiussinissaat tusassallugu. Inerititaqarfiusumik oqallinnissarput qilanaaraara. Inassutigerusuppara naalackersuisut saqqummeereerneratigut erseqqissaataasunik apeqquteqartoqartassaasut, aatsaallu aqagu aallartitat iluamik isummersussasut.

Naluneqanngitsutuut **atuarfeqarneq** pillugu peqqussut nutaaq siorna aggustip aallaqqaataani atuutilerpoq, aammalu atuarfimmi **piffissaq suliffusoq pillugu nutaamik isumaqatigiissuteqartoqarluni** ukioq manna aggustip aallaqqaataani atuutilersussamik.

Soorlu allakkatigut nalunaarutinni eqqaagiga, peqqussut nutaaq piffissarlu suliffusoq pillugu isumaqatigiissut nutaaq ukiup atuarfiusup immikkuualuttututigit tamatigut pilersaarusiorneqareertarnis-

saanik nalunaaquttallu-akunnerisa atorneqartut aqunneqarluarnissaannik piunasaqarput. Pilersaaruisiornermi periaaseq nutaaq tamanna atuarfinni pisortaasut ilinniartitsisullu sungiunniagassaraat.

Piffissaq suliffiusoq pillugu isumaqatigiissutip nutaap aamma imarai ilinniartitsisut atuuarfiillu pisortaasa piffissamik tunineqartarneranni minnerpaaffissarititassanut aalajangersakkat. Aamma immikkoortoqarpoq kommunit namminneerlutik aalajangiiffigisinnaasaannik assigiinngitsutigut suliniuteqarfigissanerlugit taamalu piffissamik immikkoortitsiffigissanerlugit. Piffissaq suliffiusoq pillugu isumaqatigiissummut nutaamut aammalu 2003-mi isumaqatigiissummut tunngatillugit kommuninut taarsiissutaasut minnerpaaffissarititaasunik aalajangersakkanik tunngaveqarput, anikinnerusulli suliniutaasinnaasunik "nammineq aalajangigassanik" tunngaveqarlutik.

Peqqussutitaaq piffissarlu suliffiusoq pillugu isumaqatigiissutitaaq tamarmik kommunit namminneq iliuuseqarnissaannut periarfissiipput, tamannarpiarlumi kissaatigisimavarput. Sianigisassarpulli tas-saavoq minnerpaaffissarititaasut saniatigut assigiinngitsunik suliniutissaqassagutta nalilersueqqis-saartarnissarput. Taamaaliunngikkutta atuarfiup aningaasartuutai ukiuni aggersuni malunnaatilim-mik amerlisooriaannaassapput. Kommunit aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu immitsinnut aperiu-artariaqarput suut pingaernerutissanerlugit suullu akissaqarfigissanerlugit.

Ukiortaap kingorna inuussutissarsiutitigut tunngaviusumik ilinniartitsinermi ilinniartuusut ilinniar-nersiutisiaasa **lærlingit akissarsiaattut** ilillugit allangortinneqarnerat ukiortaap kingorna pilikka-taangaatsiarsimavoq, soorlumi tamanna allakkatigut nalunaarutinni eqqaagiga. Allangortitsineq Namminersornerullutik Oqartussanut sulisitsisunullu aningaasartuutitigut allanguutaasussaasiman-ngikkaluarpoq, kisiannili nalunaarutissami tusarniaassutigineqartumi sulisitsisut malunnaatilimmik aningaasartuuteqarnerusussanngortitaapput.

KANUKOKA-p aammalu Grønlands Arbejdsgiverforeningip tusarniaanermut oqaaseqaataasa ki-ngunerisaannik marsimi naatsorsuinermi tunngavissanik nutaanik suliaqartoqarpoq sulisitsisunullu tapiissutit nutaanik angissusilersorneqarlutik. Tamakku naalakkersuisunit aningaasaqarnermullu ataatsimiititaliamit poorski sioqqutitsiarlugu akuerineqarput.

Isumaqatigiissutip sulisut kattuffiinnit sulisitsisunillu iluarsaanneqarnissaa maanna amigaataaler-poq. Tamannalu killiliussat piunasaqarput iluanni pisinnaassappat allangortitsineq kommuni-nut sulisitsisuusunut aningaasartuutitigut allanguutaangaarnaviannigilaq. Nalunartulli pillugit KANUKOKA-mit oqaatigineqareerpoq aningaasartuutit allangortitsinerup kingunerisaanik amer-lissagaluarpata tamanna ataatsimoortumik tapiissutitigut taarsiiffigineqartariaqartoq.

AEB pillugu ataatsimiititaliap sulinini sapaatip-akunnerani qaangiuttumi aallartippaa, aammalu **Piginnaasaqaleriartornermut Siunnersuisoqatigiit** nutaat sapaatip-akunnerani uani sulilersus-saapput. (AEB tassa sulisitsisut inuutissarsiutinik ilinniartitsineranut akiliuteqartarnerat). AEB pil-lugu ataatsimiititaliami KANUKOKA-p aallartitaatut siulittaasuunissannut akuersisimavunga. Ma-tumuunalu kommunit kajumissaarusuppakka ataatsimiititaliat siunnersuisoqatigiillu taakkua nutaat malinnaaffiginiaqqullugit periarfissaalersinnaasullu eqqumaffiginiaqqullugit. Pingaaruteqarpormi sulisorisat piginnaasaqarneruleriartornissaat eqqarsaatigalugu suliniuteqarnerni kommunit peqataa-nissaat.

Kissaateqarnitta kingunerisaanik ukiarmi Danmarkimi kommunit kattuffiata pikkorissaasoqarfia KLK aammalu sulisunik pisortanillu pikkorissaasarfik PISORTAQ (maanna Pissassarfimmik taa-guuteqalersoq) isumaqatigiissuteqarput **kommuninut tunngassuteqartutigut pikkorissaasarnis-**

samik. Pikkorissarnerit taamaattut Pissassarfiup tamanut ammasumik neqeroorutigisassavai aammalu kommunini ataasiakkaani ingerlanneqartussatut neqeroorutigisassallugit. Kalaallisut oqaasilmik pikkorissaaqataasoqartassaaq pikkorissaasunut KKK-minngaanneersunut aallaqqaammut malinnaasussamik, kingornali kalaallisuinnaq pikkorissaasinnaalersussamik.

Pikkorissarnerit sisamat neqeroorutaagallassapput, qulequtaqartut "Sulianik aalajangersimasunik ingerlatsineq", "Sullissineq", "Pisortani ingerlatsinermit ileqqorissaarneq" kiisalu "Suleqatigiilluar-sinnaaneq". Pikkorissarnerit taakkua imarisaannik nassuiaatit KANUKOKA-p nittartagaani atuarneqarsinnaapput. Aammali pikkorissarnermi sammisassat allat kommuninit kissaatigineqarsinnaasut KKK-ip ammaffiginiarpai.

Nalakkersuisut pisuussutinik uumassuseqartunik piujuartitsinissaq pillugu **Tulugaq** aqutugalugu paasitsiniaanerit aallartimmalli Kattuffiup tapersersugaraa.

Nuannaarutigalugu paasivara maannamut kommunit arfinillit imminnut pisussaaffilersimammata oqallinnermik ingerlatitseqqinnissamut aammalu piujuartitsinissaq tunngavigalugu isumalluutinik uummassusilinnik iluaquteqarniarnermi kommunerisami suliamik nangitsinissamik Tulugaq pillugu allagaqaammik taaneqartumut atsiormikkut. Kommunit taakku tassaapput Uummanaq, Paamiut, Qaqortoq, Qeqertarsuaq, Maniitsoq Upernavillu.

Tulukkap paasisitsiniaanermi pisortaata nalunaarutigaa aamma kommunit allat peqataanissartik siunniussimagaat, tamannalu Kattuffiup tungaanit nuannaarutigaarput. Qularutiginnigilaralu kommunit suli peqataanngitsut matuma kingorna ilanngussorumaartut suliniummut tassunga kusanartumut nuannersumullu.

Suliniummut "**Kommunini Avatangiisit**"-nut tunngatillugu nuannaarutigaara ullumi nalunaarutigisinnaagaku 2003-mi kommunit batteriini akkumulatorinillu aqerlumik akulinnik katillugit 175 tonsinik nassiussisimammata Mokana-mi passutassanngorlugit piiagassanngorlugillu - Mokana tassaavoq eqqakkanik navianartunik tigooraavik Danmarkimittuq kommunit ataatsimoorlutik ingerlataat. Angusaq tamanna tulluusimaarutissaavoq, matumuunalu kommunit innuttaasullu qutsavigaakka batteriikunik katersuiniarneq "Batteriit tunniutikkat" tapersersorsimammassuk.

Nuannerpoq Kalaallit Nunaanni atortussiat avatangiisinut navianartut 175 tonsinik annikinnerulersi-manerat paasillugu. Tamanna avatangiisitsinnut peqqinnissatsinnullu pitsaasuvoq. Aammaliuna eqqakkanik navianartunik immikkoortiterisalerneqput aningaasivitsinnut iluaqutaasoq. Ukioq manna kommuneingeniørit ataatsimiinneranni Mokaq pisortaata kisitsisitigut takutippaa batteriikut, elektronikkimik atortorissaarutikut eqqakkallu navianartut tigooraavitsinni immikkoortiterarutsigit malunnaatilimmik sipaarutissaqartugut passussinermut assartuinerullu. Assersuutigisaa Qaqortu-minngaanneerpoq ukioq manna pisimasooq, tassa immikkoortiterereernikkut eqqakkanik navianartunik nassiussinermi ataatsimi 100.000 kr.-it missaanniittut kommunip sipaarsinnaasimagai passussinermut atugassaasimagaluartut. Naatsorsuinermilu tassani assartuineq ilaanngilaq.

Nuannaarutigaarput Mokana nunatsinnukartitsilluni eqqakkanik navianartunik passussinermut pikkorissartitsinissaminut piffissaqarniartarmat. 2003-mi Qaqortumi Sisimiunilu taamatut pikkorissaativoq, ukioq mannaluni Maniitsumi Ilulissanilu. Pikkorissarnerit tamakku kommunini teknikkeqarfinnit unnersiutigineqarput, taamalu aamma illoqarfinni minnerusuni nunaqarfinnilu eqqakkanik navianartunik passussisarnissamut Mokaq pilersaarussiaa qilanaarutigaarput, ukialeqqaarnerani Uummannami aallartittussaq misiligutaasumik pikkorissarfiusumillu.

Qiimmaallannarportaaq **Nunaqarfiit pillugit ataatsimeersuarnermi** marsimi Kangerlussuarmi pisumi oqaluuserineqartut anguniagassatullu siunniunneqartut maanna piviusunngortinniarlugit pimoorullugit suliniutigineqalermata. Malitseqartitsilluni ataatsimiititaliap pilersinneqartup isumagissassaraa nunaqarfiit pillugit ataatsimeersuarnermi anguniagassatut siunniunneqarsimasut pilersikki-artuaarneranni ataqatigiissaarinissaq susassaqtunillu tinnerasaarnissaq. Sussaqtartut ataatsimiititaliarlu angusaqarluarnissaannik kissaappakka.

Maluginiarpara aamma kommunit marluk piffissami aggersumi **nunaqarfitik pillugit isumasioqatigiissitsiniartut**, tassa Qaqortoq Paamiullu. Isumasioqatigiinnerit nunaqarfinni pineqartut ilaanni, tassa Eqalugaarsunni Arsummilu, ingerlanneqartussaanerit tulluurtuuvoq. Kommunit taakkua nunaqarfimmik siunissaat pillugit anguniagassat nunaqarfimmiut avataaniillu qaaqqusat peqatigalugit isummorsorfiginarpaat ilaatigut inuutissarsiornermi ilinniartitaanermilu periarfissat eqqarsaatigalugit. Suliniutit taamaattut nuannerput, tassami ullutsinni nunaqarfiit akilersinnaanngitsutut aammalu siunissaqanngitsutut oqaatigineqartarnerat illua'tungilerniaraanni nunaqarfimmiut peqatigalugit tunngavilersuisoqartariaqarmat.

Apriliip naalernerani nunaqarfiit peqatigiiffianni KANUNUPE-mi siulersuisut **suleqatigiinnissamik** isumaqatigiissuteqarfigaakka. Nunaqarfiit kommunit ataaniinnerat ataqqillugu periarfissiisooqarpoq nunaqarfiit peqatigiiffiata pisariaqartitsinera naaportorlugu allaffissornikkut siunnersorteqarnikkullu ikiorserneqartarnissaanut, pisariaqarfiatigut akiliuteqartarnikkut. Aammattaaq nunaqarfimmiut peqatigiiffiat nittartakkatsigut paasissutissiisarfeqalersinnaasoq isumaqatigiippugut. Neriuppunga isumaqatigiissuteqarneq tamanna tamanit akuersarneqarsinnaasoq.

Allakkatigut nalunaarutinni sullivinni avatangiisit eqqumaffiginiarneqarnissaat kajumissaarutigaa - sullivinni qallikkut atugarisat imaluunniit tarnikkut atugarisat tamaasa assigiimmik eqqarsaatigalugit.

Tassami ukiumi qaangiuttumi KANUKOKA sullivinni avatangiisit qaqileriffigineqarneranni assigiinnngitsutigut suleqataavoq. Taamaalilluta ilinniartitsisut kattuffiat IMAK suleqatigaarput nakuuserarneq nakuusernissamillu siorasaarisarneq pillugu atuagaaqqiap ilitsersuutaasup saqqummer-sinneqarnerani. Ilitsersuut allanneqarpoq sullivinni nakuusernerit, siorasaarinerit uumisaarinerillu ajornartorsiutaammata ilungersunartutut isigisariaqartut.

Neriuppugut pinaveersaartitsinermi ilitsersuusiaq taanna suliffigissaanermi sakkussat ilagilluarmaaraat. Tassami kommunit suliffiutaanni suleqataasut toqqissisimallutik sulinissaat tamatta soqutigisaraarput. Suliffimmi avatangiisit pitsaasut, illutigit atortutigullu sinaakkusiussat isumannaatsut naleqquttullu, minnerunngitsumillu suleqatigiinnikkut ajunngitsumik ingerlaneq najukkami inuiaqatigiinnut iluaqutaasumik sulinermik nuannernerulersitsisussaapput inuunermillu pitsaanerulersitseqataallutik.

Allakkatigut nalunaarutinni kommuninut kajumissaarivunga **meeqqanut inuusuttunullu politik-kissaminnik** aalajangersagaqqaqqullugit. Kajumissaarullu tamanna matumuuna nangeqqissavara.

Ilaqtariinnermut Peqqissutsimullu naalakkersuisoq Asii Chemnitz Narup-ilu kissaateqarnitsigut misissuisoqaqqippoq meeqqat inuusuttuaqqallu maanna qanoq amerlatigisut Namminersornerullutik Oqartussat **ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiutaanni** inissinneqarnissaminnut pisariaqartitsinerannik.

Nuannaajallannarpoq utaqquisut allassimaffiat takivallaarunnaarsimammat. Misissuineq naammas-silluanngikkaluarpog, kisiannili periarfissaq iluatsillugu kommunit kajumissaarusuppakka meeqqan-ut angajoqqaaminnit pissusissaatut tapersersorneqanngitsunut akisussaaffitsik naammassiniaqqul-lugu.

Utaqqisutut allassimasut siornatigutut amerlatigiunnaarsimagaluartut isumaginnittoqarfinit ataasi-akkaanit ilisimatitsissutigineqarpoq inissiiffissanik pisariaqartitsineq utaqquisut allattorsimaffiisa ta-kutitaannit annerusoq. Naalakkersuisoq suleqatigalugu tamanna malittareqqinniarpara periarfissat pisariaqartitsinermut naapertuunnerulernissaat siunertaralugu. Suliassani tamakkunani kommunini uagut inuiaqatigiit sinnerlugit iliuseqarnissatsinnut pisussaaffeqarpugut.

Meeqqanik sumiginnaasoqartarnera ilungersunartuuvoq inuiaqatigiinnilu ilumut ajornartorsiutaallu-ni.

Tamattami isumaqatigiippugut nunarput namminersuleriartortinniarlugu. Taamaattumillu tamatta immikkut ataatsimoorlutalu tamatumani akisussaassutsimik pingaartitsinitsinnik takutitsinissarput kinguaariillu tulluuttut pillugit iliuseqartarnissarput pingaaruteqarluinnarpoq. Angajoqqaat akisus-saaffeqarput isumagisassaminnik, kommune akisussaaffeqarpoq isumagisassaminnik, Namminersor-nerullutik Oqartussat akisussaaffeqarput isumagisassaminnik.

Siulittaasup nalunaarutaata oqallisigineqarnera

SULEQATIGIIT 1

(Upernavik, Ammassalik, Ittoqqortoormiit - suleqatigiinnut taakkununga ilaatinneqassamaartumit Qaanaamit peqataasoqanngilaq)

Anders Andreassen: Siulittaasup nalunaarutaa imartooq qujassutigaarput, susassaqarfiit pingaar-uteqarluinnartut oqaatigineqarmata. Makkuli amigaataasutut taajumavavut:

Suleqatigiit isumaqarput naalakkersuisut **NUKA A/S**-ip tunisassiorfiinik piffinni qulini kommuni-nut nunaqarfinnillu tunniussiniarnerat Kattuffimmit eqqumaffigineqanngippallaartoq. Tunisassior-fiit pineqartut pillugit **KANUKOKA**miit kommuninut attaveqarsimaneq ersarinngilaq, tunniussini-arnerlu nalunaarutigineqarmat Kattuffiup qisuariarsimanginnera pakatsinarpoq, tassami tunisassi-orfiit 1. juuni 2004 tikitsinnagu tiguneqareersimanissaat naalakkersuisut aalajangiussimammassuk. Pipallattumik tunniussiniarneq toqqissisimananngitsutut tukattutullu isumaqarfigaarput.

Aalisarnek piniarnerlu siulittaasup nalunaarutaani annikippallaamik oqaaseqarfigineqarput.

Angallanek pillugu oqaaseqaat amigaatigineqarpoq. Taamatuttaaq **takornariaqarnerup** siunis-sami inuussutissarsiutigilernissaa pillugu saqqummiussat annikippallaarput.

Apeqqutigerusupparput **IT-mik aqutsisoqatigiit** soq atorunnaarsinneqarnerisut, tassami kommuni-ni qarasaasiaqarnikkut siunissaq qanittoq isigalugu aaqqiinissamut, tassa Informatik-imiit Winfor-matik-imut ikaarsaarnissamut, aqutsisoqatigiit taakkua nalunaarutissaat aaqqiissutissamillu siunner-suuteqarnissaat kommunit utaqqimmassuk.

SULEQATIGIIT 2

(Ilulissat, Qasigiannnguit, Uummanaq)

Uvdloriaq Løvstrøm: Suleqatigiit siulittaasup nalunaarutaa naammagisimaarpaat. Ukuli oqaatigerusuppavut:

Aallartitat ataatsimiinnissaannut kommuninit siunnersuutaasartut **allaffeqarfikkut akineqartartut** amerlavallaarput, kissaatiginarporlu siunnersuuteqartut paaseqatigalugit oqaluuseritinneqartarnisaat.

Assigiimmik akeqartitsineq akileraarutillu imm. 8-mi oqaluuserineqartussaammata annerusumik oqaaseqarfigingikkallarlugit oqaatigissavarput akileraartarneq pillugu siunnersuummut KANUKOKAp akuersaarsimasutut oqaatigineqarnera naammaginnginnatsigu - tassami KANUKOKA akuersaassaguni aallartitat isumaat paasiniaqqaartussaammagu.

SULEQATIGIIT 3

(Asiaat, Qeqertarsuaq, Kangaatsiaq)

Lars Karl Jensen: Siulittaasup nalunaarutaa imartooq qujassutigalugu maluginiarparput siulersuisut pisarnertut eqiingallutik suliassanik amerlaqisunik ingerlatsisimasut. Minnerunngitsumik nuannaarutigalugu maluginiarneqarpoq **meeqqat pillugit politikkeqarnissap** KANUKOKAp iliuseqartarneratigit tappiffiginiarneqarsimanera. Taamatuttaaq **sulisorisat pikkorissartarnerat suliffinillu pilersitsiniarnermut** tunngasunik suliniuteqartarnerit, soorlu inuussutissarsiutinik siuarsaannisaq pillugu suleqatigiissitap suliniuteqarnera, iluarisimaarlugit maluginiarneqarput.

Suliniuummut "Kommunini Avatangiisinut" atatillugu **batteriikunik katersuiniarnerup** Mokanamullu passutassanik 175 tonsinik nassiussisimanerup takutippaa maangaannaq eqqaasarnerup annikillisinneqarsimanera. Suliap tamatuma suli annertunerusumik malittareqqinneqarnissaa suleqatigiit kaammattuutigaat.

Siulittaasup nalunaarutigaa **AEB pillugu ataatsimiititaliami** suleqataalersimalluni aammalu piginnaasaqaleriartornissaq pillugu siunnersuisoqatigiinnik pilersitsisoqarsimasoq. AEB kommunini annertuumik peqataaffigatsigu tassunga tunngatillugu kajumissaarutigissavarput maannakkut **Royal Greenlandip** suliffissuini sulisut pikkorissartinneqartarnerannut kommunit pituttugaanerisa aaqqiiffigineqarnissaat KANUKOKAp sulissutigissagaa.

Aaqqissuussineq "kommunit qulaatiinnarlugit" Royal Greenlandip suliffeqarfiini atuutilerpoq, sulisut pikkorissartinneqarnerinut akiliutaasartussat pingasunut avillugit agguagassat kommuninut minnerusunut akisoorujussuanngorlutik, allaat kommunit ilaanni akissaqartinneqaratik. Taamatut aaqqissuussinermut kommunit akuersissagunik innuttaasut akileraarutaannik minnerpaamik 1 procentimik qaffaanikkut aatsaat akissaqartinneqassaaq.

Royal Greenlandimut aaqqissuussineq atuutilereersoq suliffeqarfiit allat piumasarilersinnaavaat, aammami tamanna pissusissamisoortussaammata. Taamaattumik AEB-mut akiliutit eqqortumik suliffeqarfinnut allanut atorneqarsinnaassappata maannakkut Royal Greenlandimik isumaqatigiissutip amerlanerusunit peqataaffigineqartariaqarpoq.

Kommuninut ataatsimoortumik akileraarutit 2 procentinik qaffannissaat assigiimmillu akeqartitsineq pillugit siunnersuutit siulittaasup nalunaarutaani taaneqartut immikkoortumi pineqartumi oqaaseqarfigiumaarpavut. Siulersuisut suliasaanut aalajangigassanullu oqimaatsunut pitsaasumik peqaataasimanerat qujassutigalugu siulittaasup nalunaarutaa akuersissutigaaarpur.

SULEQATIGIIT 4:

(Sisimiut, Maniitsoq, Nuuk, Paamiut)

Carl Christian Olsen: Maluginiarparput nalunaarutip allaganngorlugu saqqummiuteriikkap oqalullunilu saqqummiussap siulersuisut ukiumi qaangiuttumi suliarisimasaat isummersorfigisimasaallu naammaginarumik nalunaajaatigigaat. Makkulu oqaaseqarfigitsiassavavut.

Nalunaarutip **aalisarneq piniarnerlu** pillugit immikkoortuani tikaagullinniarneq annertuumik sammineqarpoq. Aalisarnerup inuussutissarsiutillu allat samminissaannut periarfissaqarnerusinnaagaluarpoq. Soorlu maani aalisakkat takkusimaartarnerini **tunisassiorfiit** qanoq piareersimatiginersut isummersorfigineqarnerusimasinnaavoq - tamakkununga tunngasumik nalunaarut sukumiinerusinnaavoq, neqissaqarniarneq aamma eqqarsaatigalugu.

Avatangiisit pillugit isummersuutit ilassilluarparvut. Eqqakkat navianartut innuttaasunit kommuninillu eqqumaffigineqarnerulernerat naammagisimaarneqarpoq. Tamatumani Kattuffiup suliniarsimanera aamma nersornarpoq. Aamma Tulugaq pillugu allagaqaatip kommuninit arlalinnit akuersisutigineqarnera KANUKOKAp eqqumaffiginninneratigut pilersimasoq ilassilluarparput.

Maluginiarparput **eqqakkat kuuffii** maanna nutarterniarneqassappata kommuninut aningaasarpasuarunik pisariaqartitsiffiussasoq.

Piujuartitsineq pillugu suliniutit sammineqarnerat annertusiartortussaavoq, mingutsitsinerullu iliuuseqarfiginissaa pisariaqartuartaavoq. Aamma silap pissusaata allanngorneratigut allannguutit malittarisariaqarlunnarput. Tamakku uumasooqassutsimut naasoqassutsimullu imaannaangitsumik sunnuteqaannaratik aamma angallaviit allanngornerinik allaallu kulturikkut naleqqussarnissamik pisariaqartitsilersussaapput.

Kommunit aningaasaqarnerat pillugu isiginneriaaseq nunatsinni kommunit isaannit isiginerusariaqarpoq. Ajoqutit ujartaannarparvut. Maanna piffissanngunngila aamma ersersissallugu kommunit amerlammata siunertaqartumik ingerlatseriaaseqarlutik aningaasatigut aqutsisinnaanerminnik takutitsisinnaalereersimasut?

Pisortatigut ingerlatsinermik annikillisaanermi periaatsit tutsuiginartut ujartortariaqarput. Suut naleqartitatut isigineqarsinnaanersut nalilersortariaqarpoq. Soorlu **kalaallisut** oqaatsinik atuisinnaaneq sooq naleqartutut isigineqanngila? Soorluluunniimmi kalaallisoorsinnaaneq immikkut pisinnaasaqarfittut nalilerneqarsinnaasariaqaraluartoq.

Aaqqissuussaannermut Isumalioqatigiissitat pilersinneqarsimanerat ilassilluarparput. Qilanaaraarput suliap naammassinerata saqqummiunneqarumaarnissaa. Isummersorneqarnissamik kommuninut kaammattuinerat atorluagassatut isigaarput.

Malugaarput siulersuisut **assigiimmik akeqartitsinerup** atorunnaarsinneqarnissaanut isumaat tasasooq tamanna itigartereerniarnagu. Qanoq oqimaaqatigiissaarinissaq eqqarsaatigalugu naalakkersuisunik oqaloqatiginninnissap pisariaqarnera ersersinneqarpoq, nammaqatigiinnissaq allatut ilusilik aqcutissiuukkumallugu. Innuttaasunut paasissutissiilluarnissaq pisariaqartoq suleqatigiinni isumaqarpugut.

Maanna nunarput namminersortumik oqaluttarneq paqumigineeruppoq. Kiffaanngissuseqarluni pissusaaffeqarlunilu isiginneriaaseq inuusuit akornanni atuutilereerpoq nangagassaajunnaarluni. Maannakkullu killiffimmi annernartut aamma nalaattarsigit iliuuseqarfiginissaat tamatta pissusaaffittut isigisariaqarparput. Taamaattumik tulluunnarpoq siulersuisut siulittaasup nalunaarutaatigut kaammattuutigimmassuk kommunit ataasiakkaat **meeqqanut inuusuttunullu** politikkeqalernissaat.

Taamatut oqaaseqarluta siulittaasup nalunaarutaa tusaatissatut tiguarput.

SULEQATIGIIT 5:

(Narsaq, Qaqortoq, Nanortalik - suleqatigiinnut taakkununga ilaatinneqassamaartumit Ivittuunit peqataasoqanngilaq)

Tommy Marø: Siulittaasup nalunaarutaa ataatsimut isigalugu tusaatissatut tiguarput. Ataasiakaani Ili Kattuffiup suleriaasianut tunngasunik oqaasissaqarpugut.

Innarluutillit sullinneqarnerannut tunngatillugu Kattuffiup suliniarnera ullumikkornit sukkanerusariaqartipparput. Annertuumik innarluutilinnit sullissinermi kommunit Namminersornerullutik Oqartussanit artukkeneriartuaarnerat kommunit ullumikkut killiffimminni assut aningaasatigut malugisimavaat.

Kommuninut **tusarniaasarnerit** kingusippallaamik sivikippallaamillu pisarnerata piaartumik qaangerneqarnissaa Kattuffimmut kissaatigaarput. Tamatumani Kattuffiup kingullermik kommuninut tusarniaanera assersuutigineqarsinnaavoq, tassa A-bidragit pillugit allannguutissamik tusarniaaneq ullunik tallimanik periarfissalernerqarsimasooq naammaginngilluinnarparput - weekendi ilanngukaanni ullut marlussuinnaat periarfissaammata.

Ingammik Kujataani kommunit ukiuni kingullerni **suliffissatigut selskabinit annertuumik paaaf-fiqineqarsimanagerat** naalakkersuinikkut oqartussaasut Kattuffimmiit sakkortuumik uparuarneqartariaqarput. Soorlu NUKA A/S-ip suliffissuinik nunaqarfinnut tunniussiniarneq nunaqarfimmiunut kommuninullu uupakaatitsinertut isigaarput. Kommunimmi pineqartut kissaatigisimagaluarpaat naatsorsuutit akilersinnaasumillu ingerlatsinissamut missingersuutit pillugit paasissutissinneqarnisartik - tunniussa qarumangilluinnarsimappulli. Aammattaaq aqqusinermi tusatsiarneqarpoq saattualeriffiup Nanortalimmiit Paamiunut nuunniarneqarnera, sumilluunniit kommune ilisimatinnagu. Taamatuttaaq Tele Greenlandip eqiterutsitsinermini Qaqortup Kommuniani suliffiit 16-it sinerissamut nuunniarpai kommunimulluunniit suli ilisimatitsinani.

Atuarfitsialaap ingerlanneqarneranut ineriartortinneqarneranullu tunngatillugu KANUKOKAmit eqqumaffiqineqarnerusariaqarpoq **ilinniartitsisunik ilinniarsimasunik pisariaqartitsinerput**. Assersuutigalugu Qaqortumi ilinniartitsisut 60-iusut ilaat 38-iinnaat ilinniarsimasuupput. Atuarfitsia-

laap aallartilluarnissaa eqqarsaatigalugu tamanna ilungersunartutut isigaarput ullumikkornillu annerusumik sorsuutigineqartariaqartillutigu.

Piffissangaatsiaq atorlugu oqaluuserisimavarput **akileraartarnermut assigiimmillu akeqartitsinermut** maanna allannguutigitinniarneqartunut tunngatillugu Kattuffiup suleriaasia. Naak kommunit amerlanerussuteqangaartut atsioqatigiillutik naalakkersuisut siunnersuutaannut illua'tungiliisimagaluartut siulittaasup akuersaartutut nipilimmik kusanaatsumik avammut oqaaseqarnera naalakkersuinikkut oqartussaasunit akorneqarluarsimavoq sakkutullu annertuumik atorneqarsimalluni.

Nuanniitsuinaanngillalli oqaluuserisavut: Kattuffiup **avatangiisinut piujuaannartitsinissamullu** apeqqummut eqqummaarilluni suliniarnera nuannaarutigaaarput.

Siulittaasoq oqarpoq kikkut tamarmik naammagisinnaasaannik nalunaaruteqarnissaa ajornakusoorinnaasoq, maluginiarluguli nalunaarut annertunerusutigut akuersaarneqartoq. Oqaaseqaatinullu ataasiakkaanut akissuteqarluni eqikkaavoq:

- NUKA A/S-ip suliffiutaasa tunniunneqarniarnerat eqqumaffigissavarput. Ajuusaarnarporli kommunit ataasiakkaanit tamanna pillugu Kattuffimmut maannamut saaffiginnittoqarsimannginera - kaammattuutigerusupparalu suliassani taamaattuni Kattuffiup siusinaartumik suleqatiserineqartarnissaa.
- Aalisarnerup sammineqarnera siulittaasup nalunaarutaani amigarineqarpoq, tamannalu soorunami eqqarsaatigisinnaavarput. Nalunaarummili aamma eqqartorneqarpoq inuutissarsiutinik siuarsaanissaaq pillugu ataatsimiititaliatta Ammassalimmut paasisassarsiorsimanera aalisarnikkut periarfissanik soqutiginninnermik tunngaveqartoq, aammalu inuutissarsiornerup tungaatigut siunnersorteqarnerput maannakkut nukittorsarparput.
- Angallanneq tassungalu atatillugu aamma takornariartitsineq inerisaavigineqassappat eqqaamasariaqarpoq angallassineq kommunit oqartussaaffiitnut ilaanngimmat, taamaattumillu akisussaaffiit nunap immikkoortuinut siaruarterneqarnissaanni tamakku aamma eqqarsaatigisariaqarput.
- IT-mik aqutsisoqatigiit pilersinneqarsimasut sooq atorunnaarsinneqarnerannik apeqqummut: Atorunnaarsinneqarput Aaqqissuussaarnermut Isumalioqatigiissitat pilersinneqartut suliassaannut IT-mut tunngasut ilaalluinnarmata qaleriiaartumik suliqartoqaqqunagu.
- Ilumoorpoq aallartitat ataatsimiinnissaannut oqaluuserisassatut siunnersuutit amerlanerpaartaat allaffeqarfikkoortumik akisassanngortinneqartarmata - apeqqutaalluni suliaq qanoq ittuunersoq sumullu killinnersoq, tamannalu siulersuisuni nalilersoqqissaarneqartarpoq.
- Assigiimmik akeqartitsinerup atorunnaarsinneqarnissaanik oqallinnermi akuersaassagaanni tungavilersuisariaqarpoq, taamatullu akerliliissagaanni aamma tungavilersuisariaqarluni. Taamaattumik oqarpugut itigartitserearnarata, pissutsit assigiinngitsut qaqilerneqarsinnaaniassamata. Soorunami kommuninut ajorseriaataasussamik takusaqassagutta akueriinnavillugu akuerisinaanngilarput. Uanga maanna akuersaarlunga oqaaseqarsimanngilanga. Tamakkuli oqaluuserisassatut saqqummiuppavut paaserusukkatsigu aallartitaniit qanoq suliakkerneqarniarnerisugut.
- Ilumoorpoq Royal Greenlandip sulisuinik pikkorissartitsisarnermik aqqissuussineq kommunit ilaasa aningaasatigut nammakkuminaatsissinnaagaat, isumaqarpungali tunngaviusumik isumaqatigiissuteqarnissaa pingaaruteqartorujussuusoq. Aallaqqaammut Royal Greenland pineqarpoq, maannali inatsisitigut periarfissaaq ammarneqarpoq suliffissuit allat taamatulli aqqissuussivigineqarsinnaanerannut.
- Kommunit AEB-mut annerpaamik akiliisarput, pikkorissartitsinerillu suli amerlanerusunik aningaasasaqartinniaaraanni 0,9 procentinik akiliuteqartarnerup maanna atuuttup qaffanneqarsinna-

anera oqaluuserineqarsinnaavoq - tamatumunngali kommunit tungaannit pisinnaatitaanngikka-llarpugut. Tamattalu pikkorissunik aalajaatsunillu sulisoqarnissaq pisariaqartipparput.

- Kattuffiup erseqqissartuarpaq eqqakkanut kuuffiit nutarterneqarnissaannut Namminersornerullutik Oqartussat aningaasaliissutiginiagaat naammangilluinnartut.
- Kommunit aningaasaqarnerata eqqaaneqartup sukangasorujussuunera pissutigerpiarlugu akile- raartarnermut tunngassuteqartut maani aallartitat ataatsimiinneranni isummerfigisassanngortin- niarpavut. Illua'tungaannarsiortumik allaffissorneq eqqarsaatigalugu sukaterineq naammangi- laq. Namminersornerullutik Oqartussat selskabillu qiviraanni allaffissor-nikkut kommuninit minnerunngitsumik ingerlatsipput. Taamaattumik amigaartooruteqarneq pissutigiinnarlugu kommunit allaffissornermi aqutsinikkut sallaappallaarnerneqartarnerat eqqunngilaq.
- Oqaatsinut tunngatillugu assortuussutissaanngilaq tamatsinnullu kaammattuutigiuartariaqarluni Namminersornerullutik Oqartussaniikkaanni, kommuniniikkaanni imaluunniit aktieselskabiniik- kaanni pisortanit pigineqartuni kalaallit oqaasiisa sallsaallutik ator-neqarnissaat - atorfinitsit- se-riaatsilli ullumikkut ator-neqartut ator-neqartillugit annertunerpaatigut kalaallit oqaasii allaffissor- nermi ator-neqanngillat. Aamma ilaatigut kommuninit kalaallit oqaasii ator-nagit saaffiginnissu- terpassuit Kattuffimmut takkuttarput.
- Ajuusaarutigissavarput taaneqartutut sivikitsigisumik piffissaliilluni kommuninut tusarniaaso- qarsimanera. Pissutaavoq isumaginninnerup tungaatigut siunnersortip allamik suliffittaarsima- nera aatsaallu aasap aggersup ingerlanerani taartissaanik atorfinittoqartussaanaera. Pisimasorli i- lungersunartuuvoq, taamalu pisoqaqqinnginnissaa sulissutigissavarput - aammami uagut Nam- minersornerullutik Oqartussanut naammagittaalliortaratta sivikippallaamik piffissaqartitaalluta tusarniaavigineqartarnerput pillugu.
- Ilinniartitsisussaqaqarnarnermut tunngatillugu taasariaqarpoq atorfinitsitsisarneq kommunit tigu- simammasuk. Kisianni soorunami ippigineqarpat equsoorutaajartulersimassappallu Kattuffim- mut saaffiginnissutigineqartariaqarpoq.
- Assigiimmik akeqartitsinerup atorunnaarsinneqarnissaata oqallisaanerani avammut oqaaseqarsi- manera Kattuffiup suleriaasianut tunngatillugu "kusanaannerarneqarnerani" suna pineqarner- soq paasinngilara, tassami pisinnaatitaaffiga sinnerlugu oqaaseqarnaveersaartarama, aammali illua'- tungiliiginnarnerup angusaqarfijuuaannartannginnera ilisimaarigakku.

Aqutsisoq siulittaasup nalunaarutaata akuerineqarnissaa pillugu taasisitsivoq, aallartitallu tamarmi- ullutik akuersipput.

Oqaluuserisass. imm. 5: Kattuffiup 2003-mut naatsorsuutai

Pisortaq Martha Labansen naatsorsuutinik saqqummiussivoq.

Villy Olsvig (suleqatigiit 3) naatsorsuutit akuerai, kingusippaallaamilli nassiunneqartarnerat uparu- arpaq, kommunalbestyrelse peqatigalugu misissorluarnissaannut periarfissaqarnissaq eqqarsaatiga- lugu.

Siulittaasog oqarpoq naatsorsuutit siusinnerusukkut naammassiniaruminaattartut.

Aallartitat najuuttut tamarmiullutik naatsorsuutinut akuersipput.

Oqaluuserisass. imm. 6: Kattuffiup 2005-mut missingersuusaa, 2005-imi ilaa- sortaanermut akiliutip angissusilernissaa ilanngullugu

Pisortaq Martha Labansen missingersuusianik saqqummiussivoq.

Uvdloriaq Løvstrøm (suleqatigiit 2) ilaasortaanermut akiliutip qaffannissaa isumaqatiginngilaa, Kattuffiup ilaasortaasunut annerusumik nammakkersuutaanngitsumik sipaarniuteqarnikkut ingerlanneqarnissaa kaammattuutugalugu.

Rigmor Th. Høegh (suleqatigiit 4) nalunaarpoq missingersuutit suleqatigiit akuerigaat. Ilaasortaanermut akiliutip 2005-mi 3 procentinik qaffanneqarnissaa pissusissamisoortutut isigineqarpoq, akit akissarsiallu qaffannerinut matussutaasussaammat. Politikkikut suliniutit siulittaasup siulersuisullu aningaasarsiaat ingerlatsinermi ersersinneqarluartariaqarput, missingersuutini immikkut aningaasartuutissat takussutissiorlugit, soorlu siulersuisuusimasut soraarnerussutisiaat immikkut ersersillugit.

Tommy Marø (suleqatigiit 5) kissaatigaa missingersuutit 2005-imoortut 2004-misulli annertussuseqarnissaat.

Aqutsisup apeqqutigaa missingersuutitut akuersisut qassiunersut. 15-it akuersipput. 6-it akerliupput. Taaseqataanngitsoqanngilaq. Missingersuutit taamaalillutik akuerineqarput.

Oqaluuserisass. imm. 7: Siulersuisut siunnersuutaat

a) Siulersuisut malittarisassani §6 imm. 2-mut, imm. 10 aamma imm.11, §9, nutaaq §12-imut allannguutissatut siunnersuutaat

Agnethe Davidsen (siulittaasup tullia siulleq) imm. 7a-mut tunngatillugu nassuiaateqarpoq:

Siulersuisut siunnersuutaat sisamanik immikkoortoqarpoq:

1. Siulersuisuni ilaasortat Inatsisartunut, naalakkersuisunut Folketingimullu ilaasortaasinnaassanngitsut.
2. Kattuffiup siulersuisuini ilaasortatut sulinngiffeqarallarnissamik qinnuteqartoqarsinnaalissasoq.
3. Kattuffiup siulittaasuata Nuummi najugaqartussaataitanera atorunnaarsinneqassasoq.
4. Siulittaasup akissarsiassaanik, sulionnaarnermi akissarsiarigallagassaanik soraarnerussutisiasaanillu aammalu siulersuisuini ilaasortat akissarsiassaanik, ullormusiassaanik suliffimminni-lu akissarsiassaraluaminnik annasaqarnerminnut taartisissutissaannik siulersuisut aalajangersaasinnaalissasut.

Immikkoortut taakkua ataasiakkaarlugit taasissutigineqarsinnaapput.

Ad 1) Siulersuisunut ilaasortat Inatsisartunut, naalakkersuisunut Folketingimullu ilaasortaasinnaassanngitsut. (§ 6, imm. 3)

Kattuffiup siulersuisui isumaqarput malittarisassaq siulittaasumut atuuttoq taanna aamma siulersuisunut ilaasortanut atuuttariaqartoq. Siulersuisunut ilaasortat pisussaaffeqarput Kattuffiup soqutigisai

kisiisa aallutissallugit. Siulersuisunut ilaasortaq Inatsisartunut, naalakkersuisunut Folketingimul-
luunniit ilaasortaappat soqutigisat imminnut assortuutileriaannaapput.

Ad 2) Kattuffiup siulersuisuini ilaasortatut sulinngiffeqarallarnissamik qinnuteqartoqarsinnaalissa-
soq. (§ 6, imm. 10 (nutaaq) aamma imm. 11 (nutaaq))

Malittarisassani maanna atuuttuni § 6, imm. 9 naapertorlugu siulersuisunut ilaasortaq kommunalbe-
styrelsimut ilaasortaajunnaaruni siulersuisunut ilaasortaajunnaassaaq. Sulinngiffeqarallarnissani
qinnutigisinnaangilaa. Siulersuisut siunnersuutigaat siulersuisunut ilaasortatut sulinngiffeqarallar-
nissamik qinnuteqartoqarsinnaalissasoq, kommunalbestyrelsimut ilaasortanut tunngatillugu aalajan-
gersakkap aqutsinermut inatsimmi § 16 imm. 2-miittup assinganik.

Ad 3) Kattuffiup siulittaasuata Nuummi najugaqartussaataitanera atorunnaarsinneqassasoq. (§ 9).

Malittarisassani maanna atuuttuni § 9 naapertorlugu siulittaasoq pisussaataitavoq Nuummi najuga-
qassalluni. Siulersuisut siunnersuutigaat taamatut pisussaataitaneq atorunnaarsinneqassasoq. Kattuf-
fiummi siulittaasuanut pingaaruteqarpoq kommunimi kommunalbestyrelsimut qinigaaffigisimasami
innuttaasut atassuteqarfiguaannarsinnaanissaat – aammami Kattuffiup siulittaasuutut qinigaqqis-
sinnaassaguni kommunalbestyrelsimut qinigaqqeqqaarsinnaasariaqarami.

Allannguutissatut siunnersuut manna akuerineqarpat Kattuffiup siulittaasua aammattaaq kommunal-
bestyrelsimi ilaasortaaginnarsinnaangussaaq immaqaluunniit borgmesteriunnarsinnaangussallu-
ni.

Siulersuisut isumaqarput ullumikkut teknikkikkut taama periarfissarissaartigimmat piffissap ilaan-
naani sulisutut Kattuffimmut siulittaasuunissaq ajornaquteqarnaviangitsoq.

Ad 4) Siulittaasup akissarsiassaanik, suliunnaarnermi akissarsiarigallagassaanik soraarnerussutisias-
saanillu aammalu siulersuisuini ilaasortat akissarsiassaannik, ullormusiassaannik suliffimminnilu
akissarsiassaraluminnik annaasaqarnerminnut taartisissutissaannik siulersuisut aalajangersaasin-
naalissasut. (§ 12)

Siulittaasup Nuummi najugaqartussaataitanerani aalajangersakkap atorunnaarsinneqarnissaanik si-
unnersuutip malitsigisaanik taamatut siunnersuuteqarnissaq pissusissamisoortinneqarpoq.

§ 12-imi akissarsiat assigisaallu pillugit aalajangersakkat maanna atuuttut piffissaq tamaat sulisutut
siulittaasoqarnermik tunngaveqarput. Siulersuisut isumaqarput piffissap ilaannaani sulisutut siulit-
taasunngortoqartalerpat maannakkutut atsigisumik akissarsiaqartitsinissaq naleqquttuunaviangit-
soq. § 12-imut allannguutissatut siunnersuut akuerineqassappat siulersuisut akissarsianik aalajangi-
salissapput, soorlu siulittaasumut.

Imaangilarli siulersuisut piumasaminnik iliorsinnaalissasasut. Malittarisassat naapertorlugit missi-
ngersuutit naatsorsuutillu, taamalu aamma siulittaasup akissarsiassai, aallartitanit akuerineqartartus-
saapput. Kisiannili taamatut allannguuteqartitsinikkut siulersuisut akissarsianik aalajangersaasin-
naalissapput piffissap ilaannaani imaluunniit piffissaq tamakkerlugu sulisutut siulittaasuusoqassa-
nersoq apeqqutaatillugu – taamaangippat siulittaasoq piffissaq tamakkerlugu sulisutut akissarsia-
qarunnaarluni piffissap ilaannaani sulisutut akissarsiaqartariaqaleraangat malittarisassanik allan-
ngortitsinissaq tamatigut pisariaqalertassamat.

Taamaalilluni imm. 7b-ip aamma 7c-ip (Jens Napâtûp qinnuteqaataanut tunngasut) aalajangiiffiginissaannut 7a-p qanoq inerneqarnissaa apeqqutaassaaq.

Anders Andreassen (suleqatigiit 1) allannguutissatut siunnersuutit akuersaarpai §9-imut allannguutissatut siunnersuut kisiat pinnagu. Taanna - tassa siulittaasup Nuummi najugaqartussaataane-rata atorunnaarsinneqarnissaa - suleqatigiit akerliuffigaat, misilittakkat takutimmassuk kattuffiit pi-sortaqarfiit avataannut inissittarnerat pitsaanngitsumik kinguneqartartoq, aammalu Kattuffiup siulit-taasuata atorfigivillugu siulittaasuunissaa piviusorsiornerpaamat.

Daniel Petersen (suleqatigiit 2) siulittaasup Nuummi najugaqartussaataanerata atorunnaarsinnis-saa akuersaanngilaa, siulittaasoq aalajangiiffiup qeqqaniittariaqarmat aammalu attaveqatigiinnik-kut periarfissat pitsanngorsimagaluaqisut aalajangiisartut akornanniulluinnarnissaaq pisariaqartarmat. Aamma naleqquttuutinngilaa siulersuisut namminneq akissarsianik aalajangiisalernissaat.

Arne Rafaelsen (suleqatigiit 3) pingaartuunerarpaa Kattuffiup soqutigisaasa salliutinneqartarnissaat Kattuffimmi siulersuisunut ilaasortaagaanni, aammalu attaveqatigiinnissamut ullumikkut periar-fissat eqqarsaatigigaanni Nuummi najugaqanngikkaluarluni siulittaasuunissaaq ajornaqutissaqanngi-laq. Taamaattumillu allannguutissatut siunnersuutit tapersersorpai.

Ole J. Petersen (suleqatigiit 4) siulersuisunut ilaasortat sulinnigiffeqarallarsinnaatitaalernissaat aku-ersaanngilaa.

Tommy Marø (suleqatigiit 5) siulersuisuni ilaasortat Inatsisartunut, naalakkersuisunut Folketingi-mullu ilaasortaasinnaassannginnerannik siunnersuut taperserpaa, siunnersuutilli immikkoortuisa sinneri akerlilerlugit - soorlu siulittaasup Nuummi najugaqartussaataanerata atorunnaarsinneqar-nissaa Kattuffiup suleriallaqqissusianut akornutaalernissaa aarlerinartikkamikku.

Aqutsisoq taasisitsivoq ima inerneqartumik:

Imm. 7a 1) Siulersuisuni ilaasortat Inatsisartunut, naalakkersuisunut Folketingimullu ilaasortaasin-naassanngitsut: Tamarmik akuersipput. Siunnersuut akuerineqarpoq.

Imm. 7a 2) Kattuffiup siulersuisuini ilaasortatut sulinnigiffeqarallarnissamik qinnuteqartoqarsinnaa-lissasoq: Akuersisut 12, akerliusut 10, taaseqataanngitsoqanngilaq. Siunnersuut akuerineqarpoq.

Imm. 7a 3) Kattuffiup siulittaasuata Nuummi najugaqartussaataanera atorunnaarsinneqassasoq: Akuersisut 13, akerliusut 9, taaseqataanngitsoqanngilaq. Siunnersuut akuerineqarpoq.

Imm. 7a 4) Siulittaasup akissarsiassaanik, suliunnaarnermi akissarsiarigallagassaanik soraarnerussu-tiassaanillu aammalu siulersuisuini ilaasortat akissarsiassaanik, ullormusiassaanik suliffimmin-nilu akissarsiassaraluaminnik annaasaqarnerminnut taartisissutissaannik siulersuisut aalajangersaa-sinnaalissasut: Akuersisut 16, akerliusut 6, taaseqataanngitsoqanngilaq. Siunnersuut akuerineqar-poq.

- b) Jens Napâtûp siulersuisunit sulinnigiffeqarniarluni qinnuteqaataa***
c) Jens Napâtûp sinniisissaanik qinersineq imaluunniit siulersuisunut
ilaasortassamik nutaamik sinniisussaannillu qinersineq

Aqutsisup imm. 7a-p aalajangiiffigineqarnera innersuussutigalugu oqaatigaa taamaalilluni Jens Napâtûp, Siumut, siulersuisuni ilaasortatut sulinnigiffeqarumalluni qinnuteqaataa akuerineqartoq. Aallartitat partiimut Siumumut atasut Jens Napâtûp sinniisussaani innersuussuteqaqquai.

Uvdloriaq Løvstrøm oqarpoq Tommy Marø siunnersuutigigitsik.

Imm. 7a pillugu aalajangerneq immi Jens Napâtûp sulinnigiffeqarnissaminik qinnuteqaataanut akuersinerunersoq ataatsimeeqataasunit oqallisigineqalermat **aqutsisup** ataatsimiinneq minutsini qulini unitsikkallarpaa, siulersuisut inatsisileritoortillu nalileeqaatigiikkallassammata.

Agnethe Davidsen: Suna aalajangiunneqarnera pillugu siulersuisuni nalornissuteqaanngilagut. Tassa aalajangerpugut Kattuffiup siulersuisuini ilaasortat Inatsisartunut, naalakkersuisunut Folkeetingimullu ilaasortaajutigissanngitsut aammalu aalajangerpugut sulinnigiffeqarallarnissamat periarfissiisoqassasoq, soorlu kommunalbestyrelsimi taama pisoqartartoq.

Imaappoq Jens Napâtûq Kattuffiup siulersuisuini ilaasortaajunnaarpoq, sulinnigiffeqarallarnissaminilli qinnuteqarsimammak akuerineqarpoq, itigartinnissaanut tunngavissaqaanngimmat. Sinniisussaanik toqqaasoqassaaq Siumuminngaanneersumik, d'Hondts metode malillugu agguataarinikkut ilaasortaaffik taanna partiimut tassunga tunngammat.

Siumut-gruppemi amerlanerussuteqarnikkut Tommy Marø innersuussutigineqarsimavoq, taannalu siulersuisunut isissaaq.

Aqutsisoq aperivoq aallartitat Tommy Marø akuerisinnaaneraat. Taaseqataanngitsaq ataaseq eqqaassanngikkaanni taasisinnaasut najuuttut tamarmik akuersipput.

Oqaluuserisass. imm. 8: Oqaluuserisassatut siunnersuutit

Imm. 8 a) Nanortallip Kommuniata ingerlatseqatigiiffiit aatsitassale- risut akileraarutaat pillugit siunnersuutaa

Nikolaj Ludvigsen nassuiaavoq siunnersuut taannarpiaq 2003-mi aallartitat ataatsimiinneranni oqaluuserineqarsimasoq, kisiannili taasissutigineqarmat kisitsinerliortoqarsimanera pissutigalugu aalajangersimallutik ukioq manna oqaluuserisassanngorteqqinniarlugu.

Nanortallip Kommuniata siunnersuutigaa siunnersuutigaa KANUKOKAp Namminersornerullutik Oqartussanut saqqummiutissagaa ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat pillugit akileraarutitut inatsisip aalajangersagartaasa allanngortinneqarnissaat kissaatiginartoq, taamaalilluni aatsitassarsiornermi ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaasa 1/10-iat kommunimut aatsitassarsiorfiusumut siunissami nakkartalersussanngorlugu, soorlu inuussutissarsiutit allat iluanni ingerlatseqatigiiffiit eqqarsaatigalugit taamaattoq.

Andreas Sanimuinaq (suleqatigiit 1) nalunaarpoq Nanortallip Kommuniata siunnersuutaa tapersersorlugu.

Daniel Petersen (suleqatigiit 2) oqaatigaa siunnersuut siorna aallartitat ataatsimiinneranni akuer-saarneqarsimanngitsoq - maannalu aamma apeqquterpassuit akineqanngitsut tunngavigalugit akuer-saanngikkitsik.

Lars Karl Jensen (suleqatigiit 3) oqarpoq siunnersuutip inatsisiliornikkut aaqqiivigineqarnissaa aq-qutissiuuttariaqartoq. Tamatumanimi siunertarineqarpoq kommunit aningaasarsiornikkut nammi-neersinnaanerulernissaat, taamaattumillu Namminersornerullutik Oqartussanut isumaqatigiinniutigisariaqarpoq.

Kristian Lennert (suleqatigiit 4) siunnersuummut tapersersuinerarpoq.

Tommy Marø (suleqatigiit 5) tapersiivoq siunnersuullu siulersuisunut naammassiniaqqullugu.

Aqutsisoq taasisitsivoq: Akuersisut 16, akerliusut 6, taasinngitsoortoqanngilaq. Siunnersuut akueri-neqarpoq.

Imm. 8 b) Akileraartarnermi malittarisassat nutaat kingunerisassaallu (Nuup Kommunia)

Ane Egede Mathæussen saqqummiussivoq:

Piffissami aggersumi akileraarutitigut iluarsartuusseqinnissaaq pillugu siunnersuutip kingunerisassai pillugit Nuup Kommuniata oqallittoqarnissaa kissaatigaa, tamatuma ilagimmagu tunngaviusumik ilanngaait qaffatsinneqarnissaat.

Erseqqissaatigineqassaaq kommunip arlaannaatigulluunniit iluarsartuusseqinniarnermi agguataareqqinnissamut tunngasoq akerliuffiginngimmagu.

Aamma kommunip ilisimavaa taarsiullugu kommuninut ataatsimoortumik akileraarutitigut nalim-massaanerup qaffatsinneqarnissaanut tunngasoq kommunit isertitassaatigut akornusiinavianngitsoq.

Kiisalu aamma kommunip ilisimaaraa kommunit arlaqartut malunnaatilimmik nalimmassaaffigine-qanngikkunik angummassinnaanavianngitsoq.

Taamaakkaluortoq Nuup Kommunia isumaqarpoq suliniutit suulluunniit piviusut eqqarsaatigalugit kommunimi akileraarutip annertussusissaanik mangiaasut ima tunngaviusumik pingaaruteqartigisut oqallinnissami matumani eqqartussallugit pingaaruteqarlunnartut.

Ilumut kommuneqarfiit peqataaffigisinnaavaat, eqqissivilluni kommuneqarfiit nammineersinnaati-taanerannik tunngavigineqartup qajannarsisinneqarnissaa, imaappoq, innuttaasunik sullissinissamut akileraarutitigut nammineerluni aalajangersaanissamik periarfissaq kommunalbestyrelsit ataasiak-kaat pisariaqartitaat naapertorlugu.

Pingaartumik Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu akornanni "nammatassanik suliassanillu agguataarisarneq" pillugu suliassartai eqqarsaatigalugit ingerlasoq piviusut eqqarsaatigissaanni Namminersornerullutik Oqartussat pisussaaffimminnik qaangiiginnartarput, aalajangiusi-maannarnissaalu orniginarnani - taamaamat pingaartumik pisariaqarpoq arlaannaatigulluunniit – toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu - aammalu isertitat agguataarneqaqqinnissaannik kissaati-gisaq akuersaarneqarsinnaasoq assiaqusersuutiginnikkaluarlugu - suliniutinik, kommunit akileraaru-siinissaminnut periarfissaannik arlaannaatigulluunniit mangiartuinngitsunik pilersitsinissaq.

Kommuneqarfiit allat tamanna pillugu isumaasa tusarnissaat qilanaaraara.

Imm. 8 c) Naalackersuisut inummut ilanngaammut allannguutissa-tut, ataatsimoortumik kommunit akileraarutaata qaffannissaanut aammalu assigiimmik akeqartitsiner-mut atorunnaarsitsinissamik si-unnersuutaat

Josef Motzfeldt, aningaasaqarnermut naalackersuisoq nassuiaateqarpoq:

Naalackersuisut assigiimmik akeqartitsinerup allanngortinneqarnissaanik akileraarutitigullu oqili-saassinissamik isumaat eqqarsaatersuutaallu qinnuigineqarnera naapertorlugu saqqummiutissavak-ka. Assigiimmik akeqartitsinerup allanngortinneqarnissaanik isummat naalackersuisut 2004-mut naalackersuinikkut aningaasaqarnermut tunngatillugu nalunaarutaanni saqqummiunneqarput akile-raarutitigullu oqilisaassinissamik siunnersuut Inatsisartut upernaakkut katersuunneranni siunnersuu-titut saqqummiunneqarluni.

Akileraarutitigut oqilisaassinissamik assigiimmillu akeqartitsinerup allanngortinneqarnissaanik si-unnersuutit 2003-mi ukiakkut pisimasut malitsigaat, taamani nutaanik naalackersuisoqaler-mat nu-taamik naalackersuisooqatigiinnissamat isumaqatigiissutilinnik. Ukiarmi aamma Namminersor-neq pillugu Isumalioqatigiissitat isumaliutissiisutaat aamma Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq pillugu nalunaarusiaq nutaaq oqallisigaagut. 2004-mut naalackersuinikkut ani-ngaasaqarnermut tunngatillugu nalunaarummi naalackersuisut suliassanik saqqummiussippu-t suli-assat ilaannut, naalackersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiissummi, Namminersor-neq pillugu Isu-malioqatigiissitanit aamma Inuussutissarsiutinik ineriartortitsiner-mut ataatsimiititaliamit allaaseri-neqartunut naapitsissutissatut. 2004-mut naalackersuinikkut aningaasaqarnermut tunngatillugu na-lunaarut 2005-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut ilaliullugu qinigaaffimmi matumani naa-lackersuisut aningaasaqarnikkut ingerlatsinissaannut pilersaarutaassapput.

Naalackersuisut aningaasaqarnikkut nammineerluni napatissinnaanerunermik anguniakkat aallaavi-gaat. Aningaasaqarnikkut nammineerluni napatissinnaanerulernissaq qanillattulereerparput kisianni sukkaappallaarpugut. Allanngoriartorneq sukkatsisarsinnaavarput aningaasaqarnitsinni aaqqissuus-saannikkut ajornartorsiutit, taamatuttaaq akileraaruseeriaatsip assigiimmillu akeqartitsinerup, suliari-nerisigut.

Itisileriarlara sooq assigiimmik akeqartitsineq allanngortittariaqarneripput.

Assigiimmik akeqartitsineq allanngortittariaqarparput aningaasartuutivut akilersinnaajumallugit Ullumikkut nuna tamakkerlugu ulluinnarni atortussat assigiimmik akeqartitaapput aamma aalisak-

kerivinnut assigiimmik akeqartitsivugut, apeqqutaatinnagu najukkani assigiinngitsuni tunisassiornermi aningaasartuutit qanoq ittuunerat. Imaammammiaa innaallagissap, erngup kiassarnerullu akikitsumik tunisassiarineqarfiini atuisut akisunaarisartut, kisiannili pilersuinerit akisuumik tunisassiarineqarfiini atuisut akikinaarisarlutik.

Allatut oqaatigalugu innaallagissamik atuinertunerput atuinikinnerpulluunniit apeqqutaatinnagu aamma innaallagissap akikitsumik akisuumilluunniit tunisassiarineqarfiani najugaqarnerput apeqqutaatinnagu innaallagissamut kilowatt-timemut assigiimmik akiliisarpugut.

Nammineq aningaasaqarnerput tamatta nalunngilarput akisuullu sipaarniarfigisarlutigit. Kisianni nukissat akisuut akissavii ilisimanngikkutsigit taava taakku sipaarniarfiginissaat ilisimasinnaanngilarput. Inuiaqatigiittut suut akikinnerusut ilisimanngikkutsigit taava qanoq ililluta aningaasaqarnikut nammineerluta napatinnerulerniarnitsinni inuiaqatigiinnut aaqqiissutissat akikinnerpaat toqqarsinnaassavagut?

Ingerlariaqqinnginitsinni paaseqqaartariaqarparput innaallagissap, erngup kiassarnerullu ullumikkut atornerat qanoq akeqarnersoq. Taamaaliorluta aallartereerpugut. Paasissutissat tamakku ullumikkut inuiaqatigiittut aningaasartuutigisartakkatsinnut apeqqutitut atussavagut. Qanittukkut Qasigiannnguit borgmesteriat aviisimi ima aperivoq: Sooruna Qasigiannnguani imeq taama akisutigisoq? Immaqami imeq akisuallaarpoq. Immaqami innaallagissamik pilersuinitinni qaffasippallaamik inissisimavugut. Immaqami imermik innaallagissamillu pilersuinerput kukkusumik aaqqissuussimavarput. Akinik aningaasartuutinillu ilisimasavut ajornartorsiutinut assigiimmik akeqartitsinerup isertugaanut aaqqiiniutigissallugit pingaaruteqarput.

Assigiimmik akeqartitsineq allanngortittariaqarparput nukissatsinnik atorluaasinnaajumalluta. Pingaaruteqarpoq nukissatsinnik piujuartitsinissamik tunngaveqarluta iluaquteqarnissarput eqqarsaatigissallugu maannakkullu aaqqissuussaanerit inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniutigisartaagaat samminerulerlugit. Assigiimmik akeqartitsinerup allanngortinneqarneratigut nukissanik atuilluarnerulersinnaavugut, naammassisaqarnerusumik tunisassiulersinnaalluta, inuussutissarsiutinik aningaasalersuisinnaanerulerluta annertuunillu ingerlatsinikkut iluaqutissanik Nukissiorfiit pilersuineranni piviusunngortitsisinnaalluta.

Nukissiorfiit sanaartukkanut ingerlatsinermullu annertuunik aningaasartuuteqartarput, tassami maannakkut inoqarfiit 70-init amerlanerusut tamarmik ataasiakkaarlutik innaallagissiorfeqarmata, sulisoqarlutik aserfallatsaaliillutillu il.il. Nukissiorfiit innaallagissamik, imermik kissamillu pilersuinerminni annertuumik ingerlatsinikkut iluaqutissanik atuisinnaanngillat. Inukitsuni innaallagissap tunisassiarinerata akisunerujussuanut pissutaanerpaavoq innuttaasut aningaasartuutunik akilersuisusatsat ikippallaarnerat.

Naatsorsorutsigu inoqarfimmi aalajangersimasumi innaallagialu kilowatt-timemut qanoq akeqarnersoq paasissutissinneqartarpuguttaaq qanoq annertutigisumik inuiaqatigiit pinngortitallu nukiinik atuinersugut.

Assigiimmik akeqartitsineq allanngortittariaqarparput paasiumallugu inuiaqatigiinni aningaasanik qanoq agguasseqittarnersugut.

Ullumikkut atuisut aningaasartuutinit annertunerusunik akiliuteqarfigisagaanni atuisut nunap ilaani allani atuisut akiligassaasa ilannik akiliisarpugut. Innaallagissap akianit annertunerusunik akiliisarner-

mikkut innuttaasut ilaasa innaallagissap akissavianik allat akilinngisaat akileeqaataaffigisarpaat. Assigiimmik akeqartitsinikkut aningaasat nunap ilaanut assigiinngitsunut inuiaqatigiinnilu innuttaasunut assigiinngitsunut agguateqqinneqartarput. Kisianni uagut naalackersuisuni isumaqarpugut akileraarutit aningaasanullu inatsit aqcutigalugit inuiaqatigiinni agguasseqqittoqartassasoq, tassa Nukissiorfiit akigititaat aqcutiginagit. Akileraarutinik akiliigaangatta ilaatigut inuiaqatigiinni sanniinnerusut ikiorniarlugit akiliisarpugut. Akileraarutinik akiliigaangatta aningaasanut inatsisikkut kommunillu missingersuutaasigut nalusannilarput aningaasat sunut atorneqartarnersut. Innaallagissamut akiliigaangatta taamaallaat ilisimasarparput aningaasat ilaat innuttaasunut allanut akiliutitut aamma suliffeqarfiit innaallagissamut akiligassaannut akiliutigineqartartut.

Assigiimmik akeqartitsineq allanngortissavarput innuttaasut inuussutissarsiortullu nutaanik periarfissinniarlugit.

Qanittukku Ilulissani akunnittarfiutilik allappoq ukiumut 300.000 kr.-it sipaartassagaluarlugit assigiimmik akeqartitsineq iluarsaateqqinneqartuuppat innaallagissap akissaa kisiat nammineq akilertalerlugu. 300.000 kr.-it taakku immaqa akunnittarfiup sulisumik ataatsimik atorfinitsitsinerminut atorsinnaagaluarpai taamaalillunilu Ilulissani suliffissamik pilersitsilluni. Aningaasat immaqa akunnittarfiup tunitsivissarsioreranut atorneqarsinnaagaluarput, taamaalilluni akunnittarfiutilik Kalaallit Nunaanni takornarianik amerlanerusunik tikisitsisinnaalerluni.

Assersuutitut takutinneqarpoq pissusissamisuunngitsumik akisutitsiinnarnitsigut ullumikkut suut annaasarnerigut. Akunnittarfiutilik akissaviinik taamaallaat akiliisittartuugutsigu inuussutissarsiutigalugu suliffeqarfik ineriartornissaanut periarfississavarput. Allanimmi akunnittarfiutileqarpoq, namminersortoqarluni aallarnisaasartoqarlunilu akit appasinnerunerannik iluaquserneqarsinnaasunnitaaq. Tamakku ikiortariaqarpagut namminersortummiuku inuiaqatigiit aningaasaqarnerat nammatussaagaat, tassa aningaasaqarnikkut nammineerluta napatissinnaanerulissagutta.

Assigiimmik akeqartitseriaaseq makkununga tunnganngilaq:

Naalackersuisut kissaatiginngilaat innuttaasut killilersugaanatik nunassittarnerata killilersorneqalernissaa kissaatigaluguli ulluinnarni atuisut suliffeqarfiillu innaallagissamut, imermut kissamullu akiliutaasa ullumikkornit aningaasartuutiviusunut naapertuunnerulernissaat. Tunisassiornermut aningaasartuutikinneruffiusuni atuisut ullumikkut ulluinnarni atuisunut suliffeqarfinnullu akisuneruffiisumiittunut aningaasalersuisuupput.

Naalackersuisut kissaatiginngilaat kommunit karsiisa aningaasaqarnerat aserussallugu. Naalackersuisut qasserialerpaammata oqaatigalugu assigiimmik akeqartitsinerup allanngortinneqarnera kommunit karsiinut ajunaarutaananiluunniit iluanaarutaassanngitsoq. Kommunerpaalussuit naalackersuisut siunnersuutaat isornartorsiortarpaat oqarlutik tamanna kommuninut aningaasarpassuarnik akeqassasoq. Kisianni paarlattuanik naalackersuisut qasseeriaqalutik oqaatigisarpaat allanngortitsineq kommuninut aningaasanik akeqassanngitsoq. Tamanna maani oqaatigeqqissavara. Assersuutigalugu kommunit atuarfinnut innaallagissamut akiliinerusalissappata kommunit Namminersorerullutik Oqartussanit ataatsimoortumik tapiissutitigut saniatigut aningaasanik pissarsisalissapput. Kommunit ikinnerusunik akiligassaqalerfiini taamatuttaaq kommunit ataatsimoortumik tapiissutisiaat appartineqartassapput. Taamaamat assigiimmik akeqartitsinerup allanngortinneqarnera kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit isumaqatigiinniutigineqarnerinut ilanngunneqarpoq.

Assigiimmik akeqartitsinerup allanngortinneqarnera kommunit karsiinut ajunaarutaananiluunniit i-

luanaarutaassanngimmat tamannattaaq isumaqarpoq akit appariaataasa assersuutigalugu pensionisilinnut malunniunnissaa kommunit karsiinit inneqaannarani kommunit inunnut tapisianik appartitsinerisigut. Allangortitsinerit tamakku innuttaasunut malunniutissapput kommunit karsiinut sinneqartoortaanatik amigartoorutaanatilluunniit.

Assigiimmik akeqartitsinerup allangortinneqarnerani Nuup allanit pitsaanerusumik atugassaqalersinneqarnissaa pineqanngilaq. Kilowatt-timep Nuummi illoqarfinnut allanut naleqqiullugu akikinreruneranut pissutaarpiarpoq Nuummi aningaasartuutunik agguaassisussat amerlanerunerat. Namminersornerullutik Oqartussat Kangerluarsunnguami innaallagissiorfimmik sanatitsisuupput kisianni Nuummi innuttaasut suliffeqarfiillu innaallagissiorfiup ingerlanneqarneranut aningaasartuutunik tamanik akilersuisussaapput. Aammattaaq innuttaasut innaallagissiorfimmi sanaartukkanut aningaasartuutunik ukiorpassuarni nalikilliliinernik akilersuissapput. Nuummiut allamik iluaqutissarsinaviannngillat Nuummi suliffeqarfiit innuttaasullu innaallagissamik imermillu pilersuineri annertuunik ingerlatsinikkut iluaqutissanit pissarsissutaasartut saniatigut.

Qanoruna assigiimmik akeqartitsineq allangortinniaripput?

Assigiimmik akeqartitsinerup allangortinnerani iluaqutissat ilagaat innuttaasut suliffeqarfiillu akit appariarfiini pitsaanerusumik atugassaqalissammata. Paarlattuanik ajortortaasinnaavoq innuttaasut akit qaffariarnerat malugissammassuk. Ilami innuttaasut ilaasa akit qaffariarujussuarnerat malugissusaassavaat.

Naalackersuisut 1. januaari 2005-imiit akit annertuumik qaffariarnissaat siunnersuutiginiannngilaat. Tamanna ilaqutariinnut amerlavallaanut ajornartorsiutitaqassaaq, tamakkumi imermut innaallagissamulluunniit atorfissaqartitaminnut tassanngaannaq akiliisinnaajunnaassagaluar mata. Assersuusiorlaga naalackersuisut taarsiullugu qanoq iliulersaarnersut. Neriuppunga assersuut Inatsisartunit nunatsinnilu tamanit tapersorsorneqassasoq.

Sumiiffinni aningaasartuutit qaffasiffigisaanni akit annerpaamik 50 procentinik qaffanneqarsinnaassapput, kisiannili ukiut tallimat ingerlaneranni aamma 1. januaari 2005-imi tassanngaannartuunngitsumik. Sumiiffinni akit appasiffigisaanni akit 1. januaari 2005-imiilli annerpaamik 50 procentinik appartinneqarsinnaaleriissapput. Taamaalilluta Ilulissani akunnittarfiutalik nutaanik inuussutissarsiornissanut periarfississavarput Nanortalimmili innuttaasut ukiut tallimat ingerlaneranni sungiukkiartuaassallugu innaallagissap maannamut akilertakkaminnit inuiaqatigiinnut akisunerunera.

Aalisakkanik suliffissuit ullumikkut assigiimmik akigititaasunit annikinnerungaartunik akiliisarput uagut atuisutut nalinginnaasutut akilertakkatta 30 procentiisa missaannik. Kisianni aalisakkanik suliffissuit ukiut ingerlaneranni akissaviinut qaninnerusumik akiliisalersinnaassapput. Assersuutigalugu aalisakkanik suliffissuit ukiut tallimat ingerlaneranni akiliinerujartuaartinneqarsinnaapput ullumikkut innuttaasutut assigiimmik akilertakkatta affaannik akiliisalersillugit. Aalisakkanik suliffissuit immikkut sianiginiarneqarnerannut pissutaavoq amerlasuunut suliffissaqartitsimmata unammillertuullutillu nunanut allanut tunisisartutsinnit annersaallutik.

Pisortat sullissivii kommunillumi sukanganerusumik aningaasaqalernikkut eqqorneqassanngillat. Kommunit Namminersornerullutillu Oqartussat sullissivii assigiimmik akiit allangortinneqarnerisigut allangornernik malugisaqassanngillat. Taamaammat aningaasartuuteqarnerulernerminnut aningaasartuutikinnerulernerminnulluunniit iluarsivigineqassapput.

Nukissiorfiit sanaartukkanut aningaasaliissutaat tamarmik sanaartukkanut taarsigassarsisitsinertigut aningaasalersugaapput. Ullumikkut Nukissiorfiit taamatullu pisisartui assersuutigalugu illoqarfinni innaallagissiorfinnik sanaartornermut aningaasanik taarsigassarsianut akilersuipput, nunaqarfiit innaallagissiorfii nunap karsianit akilerneqartartut. Siunissami kikkulluunniit tamarmik innaallagissiorfinnik imeqarfinnillu atugassaqarumasut aningaasartuutunik tamakkiisumik akiliisalertariaqarput. Kisiannili Nukissiorfiit taarsigassarsiaat imatut iluarsartuuttariaqarpagut Nukissiorfiit inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut tunngatillugu avatangiisinullu eqqortumik aaqqiissutiminnut aningaasaliissutaat atuisunut imminut akilersinnaasunnortillugit. Erngup nukinganik innaallagissiorfiit siunissamut piukkunnarput, avatangiisinut naleqqullutik inuiaqatigiillu aningaasaqarnerannut tunngatillugu aaqqiissutaasinnaallutik. Kisiannili sananeqareeraangamik ukiuni siullerni ernianut akilersuutinullu atuisunut akisuujusarput. Immaqa atuisut ilaasa erngup nukinganik innaallagissiorfiit pinngitsoortinniassavaat, piffissami qaninnermi akisunerussappata naak piffissaq sivisooq eqqarsaatigalugu akikinnerpaassagaluartut. Kisianni Nukissiorfinnut taarsigassarsiarititat imatut iluarsaattassavagut inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut tunngatillugu aaqqiissutaasut aammattaaq atuisunut suliffeqarfinnullu aallaqqaataaniit iluaqutaasussanngorlugit.

Kiisalu eqqaamassavarput allannortiterileraangatta ukiualuit qaangiunneranni pisimasoqartassamat qanorluunniit kingunerisassaannik naatsorsuiniartigigaluarutta ullumikkut siumut naatsorsuutigisinnaangisatsinnik. Taamaammat naalakkersuisuni iluarsaaqqinnerup ingerlarngata siulliup qaangiunnerani 2007-imi naliliissaagut, taamatuttaaq inuuniarnermut sunniutaanik, inuussutissarsiutitut sunniutaanik atuisullu qanoq allannorsimanerannik. Nalilersuineq Inatsisartunut saqqummiutissavarput iluarsaaqqinneq 2009-p kingornatigut ingerlateqqinneqassanersoq 2008-imi aalajangiissammata.

Tassa siunnersuut taanna imatut isumaqarpoq nunatta ilaani 50 procentit tikillugit akit qaffariartortinneqassasut kisiannili nunatta ilaani allani 50 procentit tikillugit sukkasuumik akit appariassasut. Taamaalilluni oqilisaassisooqqaartariaqarpoq aningaasaqarnerput ilorraap tungaanut aallariartinneqalersinnagu. Oqilisaassinissat tamakku soorunalimi aningaasartassaqaartinneqassapput tamannalu aamma naalakkersuisut piareersarfigereerpaat. 2004-mut aningaasanut inatsimmi aaqqissuussaannermut tunngatillugu naalakkersuinikkut ingerlatsinissamut immikkoortitsisoqareerpoq tassanilu ukiunut missingersuusiorfusunut tamanut assigiimmik akeqartitsinerup iluarsaavigeqqinnissaanut 18 mio. kr.-t missaat immikkoortinneqarsimallutik. Tamakku saniatigut naalakkersuisut 2005-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi allannortiterilersaarput. Taamaammat assigiimmik akeqartitsinerup allannortinneqarnera aningaasassaqaartinarlugu akileraarutunik qaffaasoqassanngilaq.

Qaammatini kingullerni assigiimmik akeqartitsineq oqallisaanerpaavoq. Assigiinngitsunit sukkasuumik qisuariartoqartarpoq kisiannili ikittuinnaat naalakkersuisut oqaatigisartagaannut isummer-sortarlutik. Amerlaqisut eqqarsaatersuutit nammaqatigiikkusunnngissusertut taasarpaat, puigortarluguli naalakkersuisut peqatigitillugu allannortitsiartorfiup nalaani aaqqissuussinissanik, annaasanut taarsiissutissanik akileraarutitigullu oqilisaassinissanik siunnersuuteqarmata. Allat oqartarput taamaaliornikkut kommunit aningaasaqarnerat aserorneqassasoq naak naalakkersuisut erseqqissumik oqareeraluartut assigiimmik akeqartitsinerup allannortinneqarneratigut kommunit karsiisa aningaasaqarnerat kallarneqassanngitsoq. Suli allat piumasaraat allannortitsisoqartinngagu oqallittoqqaartariaqartoq naak naalakkersuisut upernaarmanna oqallittoqarnissaa siunniukkaluaraat aatsaallu ukiaru aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarnerani allannortitsinissat pillugit aalajangiisoqassasoq.

Akileraartarnermut tunngatillugu allanngortitsinissat tassaapput nalinginnaasumik inummullu ilanngaatit 8.000 aamma 2.000 kr.-inik amerlineqarnissaannik naalakkersuisut siunnersuutigisaat. Peqatigitillugu naalakkersuisut siunnersuutigaat kommunini ataatsimut akileraarutip 2 procentpointinik qaffanneqarnissaa. Kommunini kommunimut akileraarutikinnerpaaffiusuni tamatuma kingunerissavaa kisermaanut 258.000 kr.-inik isertitat aappariinnullu 516.000 kr.-inik isertitat akileraarutikinnerulerfiunerat, isertitalu taakkuninnga amerlanerusut akileraaruteqarnerulerfiussallutik kommunini ataatsimut akileraarutit qaffasinnerulernerisa kingunerisaannik. Allanngortitsinikkut pensionisiallit, ilaqtariit meerartallit, ilinniagaqartut piniartukkormiullu amerlaqisut oqilisaavigineqassapput.

Akileraarutininik allanngortitsinissat Inatsisartut upernaakkut katersuunneranni kingusinnerusukkut aappassanneerlugit oqallisigineqassapput. Akileraarutininik allanngortitsinikkut naalakkersuisooqatigiit isertitat naligiinnerusumik ilaatigut agguanneqartalersinnaaqullugit isertitakinneerut akunnattunillu isertitalinnut atugassarititaasut pitsaanerulersinnissaannik anguniagaat naammassineqassapput. Kisiannili aamma akileraarutininik allanngortitsinikkut sulinissaq taamaalillunilu annertunerusumik tunisassiorsinnaanissaq kajungernerulersinneqassapput. Aammattaaq akileraarutininik allanngortitsinikkut Nunatsinni tunisassiorsinnaanerulernissarput iluaquserneqassaaq.

Akileraarutininik allanngortitsinikkut innuttaasut amerlanerpaartaat oqilisaavigineqassapput. Oqilisaassinerit isertitakinneerpaanut annertunerpaassapput. Illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu inoqutigiit amerlanerusut isertitakinneerpaasarput. Tassa tamatumani pineqaannangilaq isertitaqortunerit isertitakinneerillu akornanni assigiinngissutit annikillisarneqarnissaat. Tamatumani pineqarpoq illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu aningaasarsiaakinnerit aningaasaqarnikkut periarfissaannik pitsaangorsaaniarluni allanngortitsinissaq.

Akileraarutininik allanngortitsinerit aamma kommunit karsiinut sunniuteqassanngillat. Akileraarutininik iluarsaaqqinnikkut siunertaanngilaq kommunit karsiinut oqilisaassinissaq, kisiannili innuttaasut oqilisaassinissaq pineqarluni. Nunatsinni sumiiffinni assigiinngitsuni kingunerisassai amerlaqisunik naatsorsorneqartarsimapput. Naatsorsuinerit ilarpasui paatsoornermik tunngaveqartarsimapput kisiannili uanga naalakkersuisooqatikka peqatigalugit KANUKOKAp kommunillu ataasiakkaat pitsaasumik oqaloqatigisarnerisigut paatsoornerpassuugaluit qatangiinnartissinnaasimagatsigit naammagisimaarinnippugut.

Isumaqarpunga paasineqarsinnaasasoq oqaruma akileraarutininik allanngortitsinertigut innuttaasut pineqartut, kommunimmi karsii pineqanngimmata. Taamaammat ullumikkumut naleqqiullugu akileraarutitigut isertitanik allanngortitsinerit 2005-imut ataatsimoortumik tapiissutini iluarsivigineqassapput. Taamaammanuna naalakkersuisut tamakkununga tunngasut 2005-imut kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit isumaqatigiinniutigineqarneranni oqallisiginiaraat.

Akileraarutininik allanngortitsinertigut aamma assigiimmik akeqartitsinermik allanngortitsinikkut siunertaavoq aningaasaqarnitta ataatsimut isigalugu siumut aallariarteqqinnissaa akileraarutinillu allanngortitsinikkut nunatsinni pingaartumik naligiinnerusumik isertitaqartat agguanneqartalissapput. Akileraarutininik allanngortitsinerup assigiimmillu akeqartitsinermik allanngortitsinerup kingunerissavaat nunap karsiata isertitakinneerulerneru 2005-imilu aningaasanik amerlanerusunik atuiiffiuneru tamannalu kommunini atuiunerulernerumut suliaasaqarnerulernerumullu iluaqutaassaaq.

Kisianni tamatumani kommunit karsii pinngilagut inoqutigiit aningaasaqarnerat suliffeqarfiillu pineqarmata. Taamaammat pingaaruteqarpoq kommunalbestyrelsit naalakkersuisut siunnersuutaannik

nalilersuinerat kommunit ataasiakkaat aqagu qanoq innissaannut killeqassanngimmat. Ukiut marluk, ukiut tallimat ukiullu qulit ingerlareerpata nunarput tamakkerlugu qiviartariaqarpoq. Nunarput nunaangilaq nunanut assigiinngitsunut 18-inut aningaasaqarfinnullu assigiinngitsunut 18-inut agguar-neqarsimasoq. Nunaavugut ataaseq taamaammallu kommunit Namminersornerullutik Oqartussallu aningaasaqarnerat maannakkornit annertunerungaartumik ataasiusutut isigissavarput kommunit ataasiakkaat karsiisa akornanni assigiinngissutimernit sorsuakkiariunnaarlugit.

Siunnersuutit taakku assigiinngitsut naammassineqarnissaannut aalajangiisuussaaq taakku ataatsi-mut isigalugit qanoq ilaqutariit aningaasaqarnerannut aningaasanillu atorsinnaasaannut sunniuteqas-sanersut aamma suliffeqarfiit aningaasaqarnerannut periarfissaannullu qanoq sunniuteqassanersut.

Aningaasaqarnermut tunngatillugu periarfissat allanngortitsisinnaanerillu nassaassaajuaannassan-ngillat. Neriuttuaannarsinnaanngilagut pisut ippassartut, siornatut imaluunniit ukiut 25-it matuma siornatigutut issasut. Qanoq iliuuseqanngikkutta aningaasaqarniarnerput ajorsiartuinnassaaq. Uagut nammineq inuiaqatigiinni aqqissuussaanitta allanngortinnerat pitsaanerumik imminullu napatin-nerumik aningaasaqalernissatsinnut sakkussat pitsaanersaraat. Taamaattoqassappalli pisariaqar-poq peqataasut tamarmik aammattaaq kommunit allanngortiterinermut peqataanissaat aappaagu-linnartorlu allaanerumik iliuuseqartalernissaat.

Oqallinneq imm. 8b aamma c pillugit

Aqutsisup kissaatigaa imm. 8 b aamma c ataatsimoortillugit oqaluuserineqassasut imminnut attuu-massuteqaqimmata.

Andreas Sanimuinaq (suleqatigiit 1): Nuup Kommunianit akileraartarnermik allannguissamut isumaliutersuut isumaqatigaarput, tassa isumaqaratta akileraartarnermik allannguissamut maanna piffissaanngitsoq, qulaajagassat annertuut qulaajarneqarsimatinnagit.

Taamatuttaaq akileraartarnermik allanngortitsinissamik assigiimmillu akeqartitsinerup atorunnaar-sinneqarnissaanik naalakkersuisut siunnersuutaat piviusunngortissallugu piffissanngorsimanngilaq, tamannalu Kattuffiup siulersuisuinut ingerlateqqipparput. Nioqqutissat imerlu akisoreeqimmata allannguutit kingunerisaannik akitsuinnissat piniartukkormiut nammassinnaanngilaat.

Uvdloriaq Løvstrøm (suleqatigiit 2): Nuup Kommuniata oqaluuserisassanngortitaanut tunngatillu-gu Kattuffiup siulersuisuinut misissoqqarput allannguutigitinniarnegartut qanoq annertutigisumik kommunit nammineersinnaatitaanerannut mangiaasuussanersut, aammalu kommunit nammineerluni aningaasatigut ingerlatsisinnaanerannut qanoq kinguneqassasut. Tamatumalu aamma Aqqissuus-saannermut Isumalioqatigiissitat suliaannut ilanngunneqarnissaa innersuussutigissavarput.

Naalakkersuisut akileraarutit assigiimmillu akeqartitsineq pillugu iliuuseriniagaat pillugit isumaqar-pugut taamatut allanngortitsinissamut suli piffissanngorsimanngitsoq. Apeqqutit taakku inuiaqati-giinnut taama pingaaruteqartigisut sunniuteqartigisullu peqqissaartumik silatumillu suliarineqarta-riaqartut. Kukkusumimmi aalajangernikkut nunatta tamarmi ineriartoqqinnissaa aserorneqartaria-qanngilaq aammalu kalaaleq nunaminut asannittoq qamuuna ikilersorneqaqqittariaqanngilaq.

Pingaarluinnartuuvoq toqqissisimalluta inuiattut siunnerfippat namminiilernissaq suleqatigiilluta pilersarusiorluassallugu, inuk qitiutillugu. Siulivummi nunami maani napasinnaasimapput ikioqatigiinneq nakooqutigalugu, nunatta pisuussutaasa silatuumik iluaqutiginiarnerisigut. Immitsinnullu aperisariaqalerpugut: Sooq ullumi atortorissaarutit nalaanni nunatta pisuussutaasa nunatsinnut inuinnullu iluaqutaanerusunngortinnissaat anguniarniannigilarput? Imami oqartoqartariaqanngilaq: Assigiimmik akeqartitsineq atorunnaarsinneqarpat nunarput siunissaqassanngilaq. Inuiaat piumassusillit pilersinniassagutsigut qanoq oqarumanerat qanorlu siunnersuuteqarumanerat tusarniaqqaartariaqarput. Taamaattumillu inoqarfiit tamaasa tikillugit nassuiaasoqartariaqarpoq tusarniaasoqartariaqarlu nilu. Tassami pingaarluinnarmat siunnersuutip tamatuma sunniutissaasa eqqoriaasaqattaaginnarani pissusiviusut tunngavigalugit nassuiarneqarnissaat.

Naggataatigut oqaatigissavarput akileraartarnerup allanngortinnissaa assigiimmillu akeqartitsinerup atorunnaarsinneqarnissaa akuersaanngilarput kaasariq atisartaavi qanoq ittut sulit takusinnaannginnatsigit.

Lars Karl Jensen (suleqatigiit 3): Akileraarutitigut allannguutigitinniakkat pillugit KANUKOKA kommunit tusarniaasimavoq amerlanernut annerpaamik ullunik 14-inik piffissaliilluni. Tassani kommunit periarfissaqarsimanngillat allannguutit kingunerisassa at pillugit qulaajaanissamat, oqartoqanngilarlu kommunit qassit akuersaarsimanersut. Qulequttammi pineqartut marluk, akileraartar-neq assigiimmillu akeqartitsineq, ullunik 14-inik piffissaqarluni qaqilerneqarsinnaanngillat.

Nunaqarfiit pillugit ataatsimeersuarnerup nalaani borgmesterit periarfissaq atorlugu naapeqatigiillutik aarleritsassimaarlutik oqaaseqaateqarput. Aarleritsassimanerlu tamanna ullumikkut allanngorsimanngilaq.

Suleqatigiinni 3-mi akerlerineqanngilaq akileraarutit allanngortitsinikkut innuttaasut amerlanerpaartaasa oqilisaassivigineqarnissaat. Aperisariaqarpugulli naalakkersuisut kommunit akileraarutitnik qaffaasariaqannginnerannik oqalunnerat qanoq paasissanerippat.

"Nanortalimmiut akiliinerusalernissaminnik sungiussiumaarnerannik" oqalunneq nunap aningaasaqarnikkut ingerlanerannik aqutsisinnaajunnaartut misigisimanermik tunngaveqarsorinarpoq. Assigiimmik akeqartitsinerup atorunnaarsinneqarnissaanut tunngatillugu isumaqarpugut suliaasaq ukiunut arlalinnut siaarlugu suliarisariaqartoq. Innuttaasut sukumiisumik apeqqtut pingaaruteqartut taakkunani paasitneqartariaqarput, siunnersuutigaarpullu kommunit suleqatigiissitaliussasut pisutsinik pineqartut misissueqqissaartussanik.

Kristian Lennert (suleqatigiit 4): Akileraarutit pillugit iluarsaaqqinnissamik siunnersuut pillugu Nuup Kommuniata oqaaseqaata isumaqatigaavut.

Imm. 8 c-mi alloriarnissaq inuiaqatigiinnut pingaarutilerujussuaq pineqarpoq. Inummullu ilanng-aammik allannguinnissamik, kommunit ataatsimoortumik akileraarutit qaffannissaannik aammalu assigiimmik akeqartitsinermik atorunnaarsitsinissamik naalakkersuisut siunnersuutaat pillugit suleqatigiinni amerlanerussuteqartut ima isumaqarput (tassani Maniitsup Kommuniata sinniisai allatut isummermata):

Soorunami ullumikkutut ingerlaneq allanngortinneqartariaqarpoq. Taamaattumik naalakkersuisut siunnersuutaat unitsinnagu ingerlateqqinneqartariaqarpoq. Kisianni taamatut annertuumik allannguniarnermi kommunit innuttaasullu paaseqatigilluinnarlugit ingerlatsisoqartariaqarpoq, taamaattumillu annertuumik sukumiisumillu paasisitsiniaanissaq pisariaqarluinnarpoq. Tassami innuttaasut sumut sammivilimmik ingerlanniarneqarnertik arajutsisimanagu ilisimaarisariaqarmassuk.

Siverth K. Heilmann: Isumaqartoqarnialeqinammat Maniitsup borgmesteria kisimi siunnersuummut pineqartumut akerliusoq, erseqqissassavara akileraartarnermik allannguniarneq assigiimmillu akeqartitsinerup atorunnaarsinniarneqarnera kommunalbestyrelsimi oqallisigineqarsimammat, isummiunneqarlunilu siunnersuut taamatut isikkoqartillugu akuerineqarsinnaangitsoq. Nalilersuilluaqqaartariaqarpoq.

Tommy Marø (suleqatigiit 5): Akileraartarnermik nutarteriniarneq upernaag manna Inatsisartut siullermeerutaasumik oqallisigereerpaat upernaallu ingerlanerani aappassaaneertussaallugu. Taamaammat uggorilluinnarparput maani kommunit aallartitaasa oqallinnissaat sioqqullugu innuttaasuni kommuninilu ataasiakkaani isummat annertunerusumik tusarniarneqaqqaarsimanngimmata.

Akileraarutinik allannguinissaq tunngaviatigut akerlerinnginnatsigu erseqqissaatigissavarput. Kisianni kommunit annertuumik kalluarneqartussaapput. Inuutissarsiornermi ineriartortitsinissamut sunniutigisassai malitsigisassaalu itinerusumik qulaajarneqaqqaartariaqarput.

Assigiimmik akeqartitsinerup allanngortinnissaa pillugu annertuumik oqallinnitsinni isummerpugut suliaq peqqissaarutassaasoq piffissaqarluarluni innuttaasunut tusarniaassutigineqarnissaa pisariaqartipparput. Massakkut inaarutaasumik isummernissaa siusippallaarsoraarput. Iliuseriniakkap kommuninut, minnerunngitsumik isorliunerusunut, sunniutissai illua'tungeriilluni itinerusumik qulaajarneqarnissaat kissaatigaarput, tassa naalakkersuisut atorfilittaasalu suliarisimasaat kisiat aallaaviginagu kisiannili kommunit sinniisaasa Kattuffitsik aqutigalugu misissueqqissaartitsinerisigut.

Soorunami nunarput alloriaqqittariaqarpoq, ineriartoqqittariaqarpugut. Soorlu aningaasaqarnermut naalakkersuisup oqaatigigaa aningaasarsiornitta maannakkut uninnganera isumakulunnarpoq. Aningaasarsiornitta siumukarnissaa qulakkeerniarlugu ingerlaqqittariaqarpugut. Tamanna assortuussutiginnilarput. Kisianni sunik tamanik kalluaasussamik aaqqissuussiniarnermi maannakkut pineqartummi isumannaannerusumik pisoqaqqullugu nalilersuisoqaqqittariaqarpoq.

Josef Motzfeldt oqarpoq aningaasarsiornikkut unittoqqaneq kommunit nalunngeriigaat ilungersu-nartuusoq. Tassami nunatta aningaasarsiornikkut periarfissai ineriartortittariaqarpavut inuiaqatigiinni suliaasat angisuut akissaqartissagutsigit. Soorlu ilinniagaatsussuseq iluarsiviginiarparput, atuarfigissarneq meeqqeriviillu amerlanerusut. Nutarterinermilu iliuuseriniakkavut pillugit eqqunngitsumik paasissutississimagussi naalakkersuisutut akisussaatinneqartussaavugut.

Ajuusaarutigaara kommunit paaseqatiginerunissaannik kissaatigisara massakkut angunngitsooraku. Kisianni assavut sarliaannarsinnaanginnatsigit saqqummiussasi ilanngullugit ukiap tungaanut suliaasaq ingerlateqqissavarput nalilersueqqillutalu.

Siulittaasog eqikkaavoq oqarluni paasissutissiinerunissaq aammalu akileraartarnikkut assigiimmi-llu akeqartitsinikkut allannguiniarnerit kingunerisassaasa kommunit isaannit isigalugit kisitsisitigut qulaajarneqarnissaat piumasarineqartoq - sulialli unitsinneqarnissaa piumasarineqanngitsoq.

Oqaluuserisass. imm. 9: Inuutissarsiorneq

Aqutsisup oqaluuserisassani immikkoortoq 9 inuutissarsiornermut tunngasut kommunit oqaluuserisassatut siunnersuutigisimasaat tamaasa gruppiniit saqqummiunnissaat kissaatigaa, tassalu immikkoortut 9 a, 9 c aammalu 9 d. Immikkoortoq 9 b Qaqortup siunnersuutigisimasaralua maajip 12-ini 2004 oqaluuserisassat akuerineqarnerini Qaqortup Kommuniata aallartitaata borgmester Tommy Marøp tunuartimmagu taanna sammineqanngilaq.

Taamaattumik immikkoortoq 9-imi oqaluuserisassat suleqatigiinnit ataatsimoortillugit tulleriaarlugit saqqummiussuunneqarput.

Godmand Jensen (suleqatigiit 1): Imm. 9 a: Nanortallip Kommuniata siunnersuutaa tassalu Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa Nuummuk eqitiinnarnagit sineriammi kommuninut siaruarterneqarnissaat suleqatigiit 1-ip isumaqatigaa. Aamma suleqatigiit 1-ip ataatsimeersuarnermi isummerneq aallaavigalugu Kattuffiup siulersuisuisa suliassaq ingerlateqqissaagaat siunnersuuti-gaat.

Imm. 9 c: Takornariaqarnermi ingerlatsiviup Greenland Tourismip Sulisa A/S-illu qitiusumit aqun- neqarnerisa nunap immikkoortuinut nuunneqarnissaanik siunnersuut suleqatigiit 1-ip tamakkiisumik taperserpaa aammattaaq suleqatigiit 1-ip innersuussutigissavaa ataatsimeersuarnermi isummerneq tunngavigalugu suliassaq Kattuffiup siulersuisuisa ingerlateqqissagaat.

Imm. 9 d: Kalaallit Nunaanni aningaasarsiornikkut inuutissarsiornikkullu siuarsaanissaq suleqati- giit 1-ip tamakkiisumik Ittoqqortoormiuniit siunnersuut Ittoqqortoormiut eqqaani aammalu Kanger- lussuata aalisarnikkut misissuivigineqarnissaa tamakkiisumik taperserpaa. Aammalu innersuussuti- gissavaa ataatsimeersuarnermi oqaluuserineqareersut tunngavigalugit KANUKOKAp inuutissarsiu- tit pillugit suleqatigiissitaanut pisariaqassappallu Inuutissarsiornermut naalakkersuisumut apuunne- qassasut.

Jerimias Jensen (suleqatigiit 2): Imm. 9 a: Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa siammarnissaat Nanortallip Kommuniata siunnersuutaa suleqatigiit 2-p annertuumik tapersersor- paat.

Imm. 9 c: Suleqatigiit 2-miit siunnersuut pillugu oqariartuutigineqarpoq takornariaqarneq Kalaallit Nunaanni annertuumik siaruarsimallunilu aningaasarsiuutigineqarmat taamaattumik Narsap piumasa- qaataa suleqatigiit 2-p annertuumik taperserpaa.

Imm. 9 d: Ittoqqortoormiit siunnersuutaanut suleqatigiit 2 imannak isummerpoq; nunaqarfiit ilua- mik aningaasarsiorfeqanngitsut tapersersortarpavut taamaattumik Ittoqqortoormiut piumasaqaataat annertuumik tapersersorparput.

Arne Rafaelsen (suleqatigiit 3): Imm. 9 a: Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaannik siaruaanissaq pillugu Nanortallip Kommuniata oqaluuserisassatut siunnersuutaa Kangaatsiamiit Aasianniit Qeqertarsuarniillu imaattumik oqaaseqarfigissavarput. Nanortallip Kommuniata siunnersuutaa tunngaviatigut taperserlugu KANUKOKAmit naalakkersuisut saaffigineqassasut qinigaaffiup uma atuunnerani suliffeqarfiit suut siammarterneqarnissaannik imaqartumik pilersaarutinik tigussaasunik inuiaqatigiinnut saqqummiussisoqarnissaa pillugu. Taamaalilluni kommunit piareersimaffigisassanut soorlu inissianut meeqqeriveqarnikkut allatigullu upalungaarsimaffigisassanut neqeroorsinnaanissaat aqqutissiuutequllugu.

Eqimattap pingaartillugu oqaatigissavaa suliffeqarfinnik nutaanik aallartitsisoqartillugu ukiuni siullerni tallimani suliffiit pilersinneqartut aallartisarnerni patajaallisaatissaannik aqqutissiuunneqartassasut. Taamatuttaaq tunisassiorfinnik tunisassiassanillu pilersitsiniarnerit siammarlugit aningaasarsiornikkullu nalilinnortillugit aningaasarsiornikkut kommuninut nunamullu tamarmut iluaqutaa-sussamik pilersitsiniarnerit naalakkersuinikkut aqqutissiuunneqarnissaannik naalakkersuisut KANUKOKAmit suliniutigineqarnissaat naammassineqassasut.

Imm. 9 c: Eqimattaq 3-ip Narsap kommuniata siunnersuutaanut tassa takornariaqartitsinermit ingerlatsiviup Greenland Tourismip Sulisa A/S-illu qitiusumit aqunneqarnerisa nunap immikkoortuinut nuunneqarnissaannik siunnersuut suliniutinut ingerlareersunut taakku ilanngunneqaannarsinnaasut.

Imm. 9 d: Saqqummiunneqartup qulequtaa pivallanngikkaluarlugu suleqatigiittut isumaqarpugut Ittoqqortoormiut saqqummiutaa Kangerlussuarmi pineqartumi sukumiisumik annertunerusumillu misissuinissamik oqariartuut paatsoorneqarsinnaanngitsoq kommunillu inuussutissarsiutinik siaruaanissaq pillugu suleqatigiissitaat aqqutigalugu siunnersuutaasup piviusunngortinnissaanut periarfissanik ujarliuteqartariaqartoq.

Richard Absalonsen (suleqatigiit 4): Imm. 9 a: Suleqatigiit 4-miit tassalu Nuuk, Maniitsoq Sisimiuneersullu imatut oqaaseqalaassaagut: Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaannik siaruaanissaq Nanortallip Kommuniata oqallisigineqartussatut kajumissaarutigaa. Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutai Nuummut eqitiinnarnagit sineriammi kommuninut siaruartinneqarnissaat. Saqqummiunneqartoq tunngaviatigut taperserparput pissutigalugu innuttaasut suliffissaqartinniarnat kommunitinnut artornarsiartuinnarnat, taamatuttaarlu namminersulivinniarutta ajornartorsiutit aporfusinnaasullu pinaveersinneqarnissai tunngavigigatsigit.

Ilaatigut makku oqallisigisimavagut Royal Greenlandip ullumikkut ingerlatsinera isornartoqartoq assersuut; kilisaatinik pisiortorneq ukiuni kingullerni annertuumik ingerlappaa saniartigut namminersortut 79-eriniik taasakkagut pisassaannik mattunneqarlutik.

Sooq Royal Arctic Linep umiarsuaatai immikkoortortaasalu ilai Danmarkimi angerlarsimaffeqarpat?

Uagut kommunit annertuumik pisussaaffeqarluta nalunngilarput taamaakkaluartoq kommunit kajumissaarussuppagut suliffissaaleqineq suliffissanillu nutaanik pilersitsiniarneq suleqatigiilluni ingerlateqqullugu. Periarfissatsialammik peqaraluarpuq inassutigisariaqarlugulu una: Kommunit imminnut qanittut suleqatigiiffeqarput tassalu kujataani, qeqqani avannaanilu taakkulu piaartumik iki-oqatigiillutik Kattuffik qanimut suleqatigalugu piffissami qanittumi sulinialeqqullugit inassutigissavarput. Naggataatigut piumasaraarput Namminersornerullutik Oqartussat oqaasiinnakkut kommunit neriorsuisarnerat unitsittariaqartoq.

Imm. 9 c: Narsap Kommuniata siunnersuutigaa Greenland Tourismimut Sulisa A/S-imullu ineriartortitsinissamut qitiusumiit aningaasaliissutaasartut nunap immikkoortuinut nuunneqarnissaat. Tunngavigineqarpoq ineriartortitsivinnut qulaani pineqartunut aningaasaliunneqartartut ilaat nunap immikkoortuini pitsaannerusumik atorluarneqarsinnaassammata.

Siunnersuutip allaffissornikkut kingunerisinnaasai saqqummiunneqartut tunngavigalugit naliliiffigineqarsinnaanngillat, isumaqarnarporli Sulisa-p Greenland Tourismillu ingerlataasa nunap immikkoortuinut nuunneqarnissaat ullumikkutut aaqjissuussinermiit aningaasartuutaanerussasut. Takornariaqarnerup piorsaafigineqarnissaa tamatta pisiaqartippaput tapersersueqatigiillutalu ingerlatsinikkut annertusaaneq pilersissinnaallugu upperaaput.

Assersuutitut Sisimiut Kommuniata pilersaarutaa Sisimiuniit Kangerlussuarmut aqqusinierneq piviusunngorpat kialluunniit nalunngilaa takornariaqarneq annertoorujussuanngussasoq periarfissat imaalinerisigut pisuinaat, cykkilertut, biilertut, bussertut lastbiilertullu ingerlalissappata. Tassalu imaappoq; soorunami utaqqiinnarata nutaanik nassaarniartariaqarpugut qununata kisiannili suleqateqarluta ingerlasinnaagutta nunatsinnut aningaasarsiornermut iluaqutaassaaq.

Ane Egede Mathæussen: Imm. 9 d: Kalaallit Nunaanni aningaasarsiornikkut inuutissarsiornikkullu siuarsaaniarneq (Ittoqqortoormiit Kommuniat).

Imaatigut aalisagaqassuseq aammalu allatigut imaani inuutissarsiutaasinnaasut misilerarneqarnissaannut tunngasut, oqallisiginerani paasinarsivoq misileraanerit ingerlanneqareersimasut, misileraanerillu killiffii sumut killinnersut qanorlu inerneqarsimanersut paasitinneqartariaqalerpugut.

Taamaattumik KANUKOKA-p ataani inuutissarsiornermut suleqatigiissitamut siunniuteqqarput Inuussutissarsiornermut naalakkersuisumut apuunneqassasoq.

Nuna tamakkerlugu Inuutissarsiorneq siuarsarneqassappat, taamatut misileraanerit timitalerneqarlutik inuutissarsiutigineqarsinnaanerit qulakkeerneqartariaqarpoq.

Taava Aningaasaqarnermut naalakkersuisup oqaaseqarneranut ukua attuumassuteqarmata ilanngutilaaruppakka: Inuutissarsiutit annertusarneqartariaqarput nunatta namminiilernissaanut siuarsaataasussaammata. Nunatsinniit niuverneq ataasiinnaavallaqaaq tunisassiaasinnaasut allat aallartisartariaqarpavut assersuutigalugu: tutut, umimmaat neqaat avammut niuveqatigiinnermi annertusarneqarsinnaapput. Aammalu kalaalimernit sugaluurtulluunniit panertut nutaatillugit tunisassiarineqarsinnaapput.

Nunatta pissarititai assigiingitsorpassuupput soorlu assersuutigalugu naasut taakkua iluanni qajaaat eqqaaneqarsinnaapput assigiingitsorpassuarnut atorneqarsinnaasut. Soorlu qalaateriarlugit isseri gigitumut iluaqutaasarput allarpassuarnullumi.

Allanngoriartorneq sukkaappallaaqaaq, inuussutissarsiutit siuarsarneqartariaqarput sukkanerusumik. Ullumikkutut ingerlaannassagaluarutta siumut aallariarnissarput uninngatiinnartuassagatsigu. Taamaattumik inuutissarsiutinut tunngasut piaarnerusumik aallartisartariaqarput.

Siverth K. Heilmann: Paasissutissiinerulaassaaq una qulequtaq Nanortalimminngaaniit siunnersuutigineqartoq Nuka A/S-mut tunngatillugu ippassaq gruppimiit tassa Paamiut, Nuuk, Maniitsoq

taavalu Sisimiuninngaaniit immikkut passissutissiilaarnissannik maani ataatsimeersuarnermi akuersimammanga. Siullermik oqaatigissavara Nuka A/S-ip nuutsinniarneqarnera immikkorluinnaq suliaammatt aammalu naalakkersuisunit suliaq ingerlanneqarmat saqqummiunneqarsimammallu. Taanna peqqissaarullugu susassaqtartut assigiinngitsut naalakkersuisut KNI Pilersuisoq ilanngunneqarnikuuvoq taavalu kattunniarnernut assigiinngitsunut misissuinerit 28. apriili naammassisimasusaapput taavalu naalakkersuisunut saqqummiunneqareerpata isummertoqartussaavoq nuussisoqassanersoq imaluunniit nuussisoqassannginnersoq. Kisianni Maniitsormiuusugut tujormisimavugut tusa-gassiutit aqputigalugit assigiinngitsutigit pisuutitserpalaartumik oqallinnerit ingerlanneqarsimammata. Tamanna qaangiuttariaqarpoq oqaatigissavaralu naalakkersuisut Nuka A/S-p nuutinneqarsinnaaneranut apeqqut namminneerlutik aammaarlutik uagutsinnut oqariartuutigisimasaaq ilassilluarsimagatsigu. Naalakkersuisut akisussaaffigivaat – eqqaamaneqassaaq siusinnerusukkut ukiut marluk matuma siorna Maniitsumut nuutinneqarniarleraluarmat taanna piareersarsimavarput inissatigit sulisullu aappaasa atorfigisinnaassaata, meeqquerivitsigit allallu sorpassuit piareersarfisimavagut.

Kisianni takkutinnitsoorput meeqquerivittaarpugulli. Suliassaq qaqinneqarmat suliassaq tigulluarpaput, Maniitsormiut qiimmaallapput. Suliffissuarmi Royal Greenlandimik qimaannarneqarsimasoq suli ukiorpassuarmi atorneqarsinnaasutut isumaqarfisigatsigu aammalu aalisakkat takkusimaaleriartorneri iluatsillugu Nuka A/S-imit ingerlanneqarluarsinnaasoq. Puigussanngilarput Maniitsumi aalisakkanik suliffissuusimasoq raajaleriffiusimasoq qimataq 1 koruuniligarpullu kommunip pigineqataaffigisaa namminersortut aningasaleeqataasut peqatigalugit ingerlaterusaaratsigu.

Siornali nipisat suai, saarullit, ukkat qeeqqallu tunisassiariniarsarivagut aammalu 2003-imi sinneqartuulaarluta ingerlavugut. Kisianni aporfissaqaqaagut soorlu aalisakkat akii eqqarsaatigalugit, Nuka A/S Royal Greenlandilu unammillersinnaanngilagut – akikinnerujuaannaratta. Sanitsinni aalisartut Kangaamiunut allanullu tunisiartortarput. Namminersortunngorsaaneq uagut Maniitsumi atorluarsimavarput – piunassuseqarput Maniitsormiut kommunilu. Taamatut ingerlaruusaartoqaannarsinnaanngilaq isumaqarpunga ataatsimeersuartut tusartariaqaraat arlaatigullu ataatsimoorussamik oqariartuuteqartariaqartugut minnerunngitsumik KANUKOKAp siulersuisuinit ikiorneqarnissarput siunertaralugu. Naggataatigit Nuka A/S-imit tunngatillugu oqaatigissavara neriutigileratsigu naalakkersuisut piaartumik aliangiisariaqalersut rapportiliaasimasumillu tigusaqarsimalereersut pissanngallutalu tamanna utaqqissavarput tujormineq qaangiuttariaqalerpoq.

Naggataatungaagut rejefabrikkiorniarneregaluaq annertuumik akornusersorneqaratta ukiuni arlalinni tassa Royal Greenlandip qullersaanit naalakkersuisunillu piginnittutut ikiuukkumallutik oqartaraluarlutik aamma ippassaani iluatsinngitsoorpoq. 50 mill. angullugit aningaasaliiniaraluit inunnullu 50-it missaanut suliffinnik pilersitsiniaraluit ilaatigit tamakku pissutigalugit soorlu Maniitsumi frysehusinnguaq – Pisiffimmit pisiarineqarsimasoq ilaatigit taanna aporfiit annersaraat.

Massakkullu politikkikkut eqqartorneqartut erngup akia inaallagissallu tamakkulu assigiinngitsut pissutigalugit suliffissanik pilersitsiniaraluartut baabaaginnarpaatigit Canadamullu nuulerlutik. Uggornaraluaassusii isumaqarpunga tamakkua selskabini annertuallaamik naalagarsuartut isigilersut ataatsimoorullu aammalu tamatta suliffinnik pilersitsiniarneq ilungersuutigeqigatsigu suleqatigiinnerulertariaqarpugut. Tusarnaarsinnaagassinga qujanaq.

Tommy Marø (suleqatigiit 5): Imm. 9 a: Uanga naatsuaarakasimmik oqaaseqarfisigissavakka. Immikkoortoq 9 a-mi Nanortallip siunnersuutaa Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfutaasa nunap sinneranut iluaqutaasussanngorlugit siammarterneqarnissaannik siunnersuut imarisaa tamakkiisumik taperseratsigu.

Imm. 9 c: Narsap Kommuniata siunnersuutaa taanna aamma tamakkiisumik taperserparput aamma lu ujjartorusullugu ukiut marluk matuma siornatigut Sulisa A/S-ip siulittaasuata oqariutuuta siulersuisut suliniutissaatut tiguneqarluni tassalu Sulisa A/S-ip sinerissamut iluaqutaanerusussanngorlugu siammarterneqarnissaanik suliamik aallartitsilersaarneq. Taanna isumaqarpunga ujjartoqqinneqartariaqartoq piviusunngortillugulu. Uani Narsap Kommuniata siunnersuutaani soqutiginaataa uaniip-poq nuna tamakkerlugu takornariaqarnikkut sullissiviup sinerissamut agguataarlugu suleriaaseqalernissamik innersuullugu tamakkiisumik taperseratsigu.

Imm. 9 d: Ittoqqortoormiuninngaaniit siunnersuut aatsaannguaq suleqatigiit 4-arap oqarneratuulli aamma uagut oqaatigissavarput ilisimaarigatsigu siusinnerusukkulli Ittoqqortoormiut Kangerlussuani misileraanermik ingerlatsisoqarsimanerup sumut killissimanera aammalu paasisat qanorlu suleriaqqinnissamut sakkussatut atorineqarsinnaanera pillugu isumaqarpunga uani suleqatigiissitap pineqartup malersorlugulu misissortariaqaraa taamanikkut piffissaq sivilisungaaqsiartoq atorlugu misissueqattaarnerit imartaanik qanoq angusaqarsimaneri.

Aqutsisoq: Eqqartorneqartut aallaavigalugit siulittaasoq oqaaseqassaaq.

Siulittaasoq: Siunnersuutinut saqqummiunneqartunut ataasiakkaanut oqaaseqartunut tamaasa ataatsimut isigalugit oqaatigineqartunut qujassutigaaqka. Uani siunnersuutigineqartut assigiinngitsut pingasut eqqartukkavut tamarmik inuussutissarsiornermut tunngassuteqartuuneri pissutigalugit siulersuisuninngaanniit aamma inassutigineqarsimaneri takuneqarsinnaasut naapertorlugit inuussutissarsiornermut suleqatigiissitaliatsinnut ingerlateqqissavagut. Misissugassartai soorunami ingerlanneqassapput suliasallu naammassereerneranni KANUKOKAmi siulersuisunut saqqummiunneqareerpata Namminersornerullutik Oqartussanut saaffiginnissutissartai saaffiginnissutigineqassapput. Taamatut naatsumik oqaatigalugit nalilerpakka tamarmik siunnersuutigineqartut aallartitanit taperserneqartut isikkoqarmata.

Oqaluuserisass. imm. 10: Ukiup Kommunia

Siulittaasoq: Nuannaarutigalugu oqaatigissavara ukioq manna Kattuffik aamma Ukiup Kommunia-nik 2004 toqqaasinnaammat soorlu siorna aamma taamaasorsimasugut. Kattuffik 1993-imiilli maannamut Ukiup Kommunianik imaluunniit Kommunitsialammik toqqaasalersimavoq ukiulli taakku akornini marlussoriarluni toqqaanertaqanngitsumik.

Ukiup Kommunianik toqqaaniarnermi Kattuffiup qangali ileqqoraa unammissutitut qulequtarineqartoq tunngavigalugu Ukiup Kommunianik toqqaaniarnermi ataatsimiititaliannguamik naliliisus-sanik pilersitsisarlugi ukioq manna aamma taamaappoq.

Ukioq manna Ukiup Kommuniatut kommuninik unammisitsinermi qulequtarineqarpoq ”**kommune immikkut ittumik avatangiisinik aammalu pisuussutinik uummassusilinnik piujuaannartitsinissamik suliniuteqarluarsimasoq**” taassumalu ataani ilaatigut makkua toqqaanermut nalilersuutitut atorineqarsimapput:

Kommunip avatangiisit eqqiluutsuutinniarlugit iliuuserisimasai, tassani pineqarlutik:

a) illoqarfimmi nunaqarfinnilu kiisalu

b) najugaqarfiit avataanni, soorlu piniariartarfiit, eqalunniarfiit allallu innuttaasut ornittagaat eqqarsaatigalugit avatangiisinik/pinngortitamik eriaginnineq pillugit malittarisassat kiisalu piniarnermut, aallaaniarnermut aalisarnermullu malittarisassat unioqqutinneqannginnissaasa malittarineqarneri nakkutigineqarnerilu qanoq ingerlanneqartarpat?

Malittarisassaareersunik qulaani taaneqartunik malitsitsiniarnerup saniatigut kommuni pinngortitamik eriaginnineq aamma pisuussutinik uumassusilinnik piujuaannartitsinissaq tunaartaralugu ingerlatsineq eqqarsaatigalugit nammineq immikkut iliuuseqarsimava?

Kommunimi innuttaasunut paasititsiniaaneq peqataatitsinerlu qanoq ingerlanneqartarpa qanorlu annertutigaa?

Kommunip ukiumut qulaani pineqartunut aningaasaliissutigisartagai qanoq annertutigippat?

Kommunimiit qulaani allassimasut saniatigut suliniutinik allanik ilanngussisoqarsinnaavoq.

Kommunit unammeqataajumallutik qulaani taaneqartumut qulequttamut paasissutissanik nassitsimasut arfineq marluusimapput. Kommunit pineqartut unammeqataanermiinnut tunngavilersuutaat suliniutaallu nuanneqaaat kusanarlutillu taamaammallu Ukiup Kommunianik toqqaaniarneq imaan-naasimannigilaq.

Nalunngilara maluginiartarlugulu Ukiup Kommunianik toqqaaniarnermi qulequtarineqartoq tunngavigalugu kommunit allat unammisitsinerneq peqataanngikkaluit suliniuteqarluartut taammannalu nuannaarutissaavoq aammalu kommunit kaammattorusuppakka suliniutinut qulaani taasannut sulipeqataalluaqqullugit. Taamaasiornitsigut nunarput alianaagisarput kusagisarpullu sulipeqataangiisaa-eqqiluitsuutinneratigut aammalu pisuussutinik uumaasusilinnik eriaginninnermik tunngaveqartumik atuineratigut avataanit tusaamaneqarnera sulipeqataangiisavortoq.

Maannalu kommune Ukiup Kommuniatut 2004 Kattuffiup nalileepeqataasullu peqatigalugit toqqarsimasaat ataguli tikeriartigu.

Kommune pineqartoq tassaavoq - paasissutissinneqarsimanerput toqqammavigalugu - ukiuni arlalinni qulequtaq pineqartoq tunngavigalugu suliniuteqarluarsimasooq naak aningaasatigut pigisaartorsuunnikkaluarluni kisianni suliniutinut pitsaasunut siunertanullu anguniagassatut siunniunneqarsimasunut piomassuseqarluarluni tulleriaarilluarternermigut aningaasanillu aannertusaarinnermigut immikkut ittumik taasarialittut inississimasooq. Naliliisunit maluginiarneqarsimavortoq kommuni pineqartoq nammineerluni nunami naalakkersuinikkut qitiusumit oqartussat utaqqiinnarnagit suliniuteqartarsimasooq ataani pineqartut pillugit. Qulequtarmi tunngavigalugu tassalu **"kommune immikkut ittumik avatangiisinik aammalu pisuussutinik uumassusilinnik piujuaannartitsinissamik eriaginnilluni suliniuteqarluarsimasutut"** nalilerneqartoq.

Kommunip avatangiisit eqqiluitsuutinniarlugit suliniutigisimasai ilaatigut makkuupput:

Kommunip annertuumik aningaasaliiffigeqatigalugu illoqarfik ikuaallaavittaartissimavaa. Kiak ikuaallaavimmit pinngortoq atorluarniarlugu inissianut kiasaanermeq atornerqartarpoq aammalu eqqakkanut uloriarnartunut tigooraaviliortitsisimavoq immikkoortitsiviusumittaaq. Tassa eqqagassat tungaasigut annertuumik suliniuteqarsimavoq katillugit kommunimut 13 mill.-inik naleqartumik. Innuttaasunut eqqagassat tungaasigut kommunip iliuuserisimasaminut quppersakkamik paasissutissanik saqqummersitsisimavoq taamaasilluni innuttaasut peqataanerat annertusarniarlugu sulisuminullu eq-

qagassat ulorianartut pillugit pikkorissartitsisimalluni. Taassuma saniatigut nunaqarfimmini pingasuusuni ikuallaaveeqqanik pilersitsisimavoq aammalu illoqarfimmi 2002-imi ullukkut unnuamilu eqqaavimmi igitat kuuffi illoqarfik qimannerullugu kuuffiortitsisimalluni.

Kommune ukiorpaalunngortuni eqqagassanik uloriarnartunik katersisitsisarsimavoq soorlu uuliakoornermik aammalu akumulaaatorinik aqerlortalinnik taakkulu Danmark-imut nassiussortarlugit. Kommune 2004-imi kommune alla ataaseq peqatigalugu misileraanermut ingerngup mingutsitap saliiviliornissaanut tassani suleqatigalugit Avatangiisinut Pinngortitamullu Pisortaqarfik Cowi-ilu. Kommunip ukiorpassuarni suliniutigisimaavaa illoqarfimmi nunaqarfinnilu eqqiluutsuutitsinissaq taamaasilluni taakkunani eqqiluutsuullunilu kusanartuuniassammat tamannalumi tikeraanit maluginiarneqartarsimavoq. Ukiut tamaasa upernaakkut innuttaasut peqatigalugit illoqarfimmi nunaqarfinnilu saligisitsisoqartarpoq tassanilu aamma atuartut peqataasinneqartarput. Illoqarfimmi eqqaaviit amerlasuut iliorarneqarsimapput inuit maangaannaq eqqaannginnissaat anguniarlugu innuttaasullumi tamanna ilikkarluarsimavaat,

Kommunip pisuussutit uumassusillit piuajuaannartinnissai pillugit suliniutai:

Kommunimi inuutissarsiormi immikkoortortaqarfiup ataani atorfilittaqarpoq piniarnermi aalisarnermilu siunnersortimik taamaasilluni kommuni piniartunut aalisartunullu attaveqarluarpoq suleqateqarluarlunilu. Tassani suleqatigiinnermi piniagassat killilersukkat suleqatigiiffiupput aammalu piniariartarfiit taakku suleqatigalugit eqqiluutsuunissaat anguniarneqartarluni.

Kommunip aalisarnermi piniarnermilu nakkutilliisoq peqatigalugu piniariartarfiit pingarnerit atornerarnerillu saliiffigisarpai soorlu Kangerlussuaq, Kangia aammalu Niaqunngunaq taamatut pineqartartut. Kommunip sulisui piniarnermi aalisarnermilu nakkutilliisup nakkutilliilluni angalanera iluatsillugu piniariartarfinni saligisarput eqqagassallu ikuallallugit imaluunniit illoqarfimmut apuutarlugit.

Tulukkamik taaneqartup kommunip pineqartup illoqarfiani paasisitsiniaanerata kingorna piniarnermik aalisarnermilu siunnersorti kommunimi Tulukkap suliniutaanik nangittisusamik innuttaasut peqatigalugit siunnersuisooqatigiissitaliorpoq. Siunnersuisooqatigiinngortut suliaasa siulliit ilagaat illoqarfimmi kalaaliaqqap atornerarnerata pitsanngorsaavigineqarnera tassuunakkut tuniniarneqartartut pitsaassusaat qaffassarniarlugu aammalu piniakkanik atulluarnerunissaq eqqarsaatigalugu. Kommune aamma peqataavoq Phoca-projektimik taaneqartumut taassumalu suliniutip siunertaraa puisip neqaanik orsuanillu maannakkornit annertunerusumik atorluaanerunissaq.

Soorlu aallaqqaataani oqaatigigiga Ukiup Kommunianik toqqaaniarneq imaannaaneq ajorpoq. Taamaattumik Kattuffik sapinngisamik qulequtarineqartoq tunngavigalugu Ukiup Kommunianik toqqaaniarnermi nalileeqaataasussanik qulequtarineqartumut ilisimasalinnik suleqateqartarpoq ukioq mannaluu Namminersornerullutik Oqartussat Pisortaqarfiniit allaniillu sinniisaat ukunangaaneersuupput:

Aalisarnermut Piniarnermut Pisortaqarfimmiit
Avatangiisinut Pinngortitamullu Pisortaqarfimmiit
Tulukkamiit
Aammalu KNAPK-miit

Soorlu maani tusarnaartut ilaasa qulaani taaneqartut tunngavigalugit eqqoriarsimassagaat kommune sorleq pineqarnerisooq maanna oqaatigissavara pineqartoq kommunitisialak Ukiup Kommunian 2004

tassaavoq Maniitsup Kommunια aappasaanik Ukiup Kommunianik taaneqarnermigut pilluaqquneqartoq. Maniitsup Kommunια pilluarit!

Qulaani tunngavilersuutigineqartut tunngavigalugit Maniitsup Kommuniata sinnisai maaniittut Maniitsumilu innuttaasut qamannga pisumik pilluaqquakka – kommunitut suliniutit ilaannut maligassi-uilluarsimasutut nersornaaserneqaqqimmata. Qanortoq suliniutisi qulaani taaneqartut sulii ingerlattu-arisigit – pilluaqqigitsilu.

Borgmester **Siverth K. Heilmann**: Ukiup Kommuniatut 2004 toqqarneqarsimanerput qujassutigaa-ra. Maniitsullu innuttai sinnerlugit aammattaaq qujavunga aammalu komité naliliisimasoq qutsavi-gaara.

Ukiorpaalunngortuni illoqarfimmi ikuallaavik suliniutigisimavarput. Aammattaaq kalaalimineerni-arfik atuisartut pitsaanagerusumik atugassaqartinniarlugit kommunip suliniutaanut ilaasimavoq. Illo-qarfiinnaanngitsumi suliniutit assingiinngitsut qulequttanut tunngasut ingerlanneqartarsimammap-put aammali kommunip nunaqarfiini suliniutit ingerlanneqarsimallutik.

Oqaluuserisass. imm. 11: Tamalaat

Aqutsisoq ilisimatitsivoq immikkoortumi tassani oqaluuserisassanik taasasaqartoqanngitsoq.

Siulittaasog aallartitat, tikeraat tusarnaariallu peqataalluarsimanerannut qujassuteqarpoq. Aammattaaq kommunit aallartitaat immikkut qutsavigai siulersuisunut immersuilluarsimanerannut suliakki-utaasimasullu atorfilittat peqatigalugit naammassiniarumaarlugit oqaatigalugu.

Ukioq manna ataatsimiinneq qinersineqartinnagu kingulliusoq oqaatigaa, tassungalu atatillugu qini-gassanngortikkumaartut angusaqarluarnissaannik kissaallugit.

Kattuffimmi atorfillit aallartitat ataatsimiinneranni piareersaaqataasimasut qutsavigai, aammalu aqutsisoq Simon Simonsen ataatsimiinnermi aqutsilluarsimasoq immikkut qutsavigalugu.

Naggataagullu siulersuisuni sinnisussatut toqqarneqartoq Tommy Marø tikilluaqquaa, aammalu Jens Napåtôq siulersuisuni sulinngiffeqarluni tunuarallartoq qutsavigalugu.

Taamaasilluni aallartitat ataatsimiinnerat 2004 naammassineqarpoq.